

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostního managementu

Katedra bezpečnostních studií

Islámský terorismus a role žen

Bakalářská práce

Islamic terrorism and the role of women

Bachelor thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

Mgr. Natálie ČERMÁKOVÁ

AUTOR PRÁCE

Lucie KARAFIÁTOVÁ

PRAHA

2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Dolní Bečvě, dne 8. 3. 2023

.....

Lucie Karafiátová

Poděkování

Tímto bych velmi ráda poděkovala paní Mgr. Natálii Čermákové, za vedení mé bakalářské práce, a především za mimořádnou ochotu a vstřícnost při poskytování cenných rad.

ANOTACE

Tato bakalářská práce se zabývá problematikou související s rolí žen v islámském terorismu. Práce přibližuje možné související faktory ovlivňující skutečnosti týkající se postavení žen v těchto organizacích. Autorka se úvodem práce zaměří na upřesnění a vytyčení základních pojmů souvisejících s touto problematikou. V průběhu práce se bude autorka věnovat organizacím islámského terorismu, které aktivně využívají ve svých řadách ženy, a ty stručně charakterizuje. Ve třetí kapitole bakalářské práce autorka obecně přiblíží problematiku role žen nejen v muslimské komunitě, a následně vymezí konkrétní role žen, které se aktivně účastní teroristických útoků. V poslední části bakalářské práce se autorka zaměří na teroristickou organizaci Islámský stát, a definuje role týkající se především této organizace. V průběhu bakalářské práce autorka zmiňuje několik konkrétních příběhů žen, jež se tato problematika týká.

KLÍČOVÁ SLOVA

terorismus, žena, role, postavení, islámský terorismus, organizace

ANNOTATION

This bachelor thesis deals with issues related to the roles of women in Islamic terrorism. The work approximates the possible related factors influencing the facts regarding the position of women in these organizations. At the beginning of the work, the author will focus on clarifying and delineating the basic terms related to this issue. In the course of the work, the author will focus on the organizations of Islamic terrorism that use women in their ranks, and she will briefly characterize them. In the third chapter of the thesis, the author approaches the issue of the role of women not only in the Muslim community in general, and then defines the specific role of women who actively participate in terrorist attacks. In the last part of the bachelor thesis, the author focuses on the terrorist organization Islamic State and defines the role of this organization. During the bachelor thesis, the author mentions several specific stories of women who are affected by this issue.

KEYWORDS

terrorism, woman, role, position, Islamic terrorism, organization

OBSAH

ÚVOD	6
1, ZÁKLADNÍ POJMY	8
1,1 ISLAMISMUS	8
1,2 RADIKALISMUS	8
1,2,1 RADIKALIZACE	9
1,3 FUNDAMENTALISMUS	10
1,3,1 ISLÁMSKÝ FUNDAMENTALISMUS	10
1,4 DŽIHÁDISMUS	11
1,5 TERORISMUS	12
1,5,1 ROLE ŽEN V TERORISTICKÝCH ORGANIZACÍCH V MINULOSTI	13
1,5,2 TYPOLOGIE TERORISMU	16
1,5,3 NÁBOŽENSKÝ TERORISMUS	17
1,6 ISLÁMSKÝ TERORISMUS	20
2, ORGANIZACE ISLÁMSKÉHO TERORISMU	23
3, ROLE ŽEN	31
3,1 TYPOLOGIE PŘÍMO ZAJÍMAJÍCÍCH ROLÍ ŽEN DO TERORISMU	34
3,2 MALIKA EL AROUD	38
4, ROLE ŽEN V ISLÁMSKÉM STÁTĚ	44
4,1 FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ ROZDĚLOVÁNÍ ROLÍ MEZI ŽENY	45
4,2 TYPOLOGIE ROLÍ	48
4,3 ANALÝZA DOSTUPNÝCH DAT	53
ZÁVĚR	56
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	59

ÚVOD

Bakalářská práce je zaměřena na Islámský terorismus a roli žen. Autorka se v práci pokusí o vysvětlení základních a důležitých pojmů týkající se tématu bakalářské práce. V první kapitole autorka definuje základní pojmy, které budou nadále hojně užívány v práci. Větší pozornost bude věnována pojmu terorismus, kde autorka nastuduje z dostupné literatury případy zapojení žen do teroristických organizací v minulosti, a tyto případy stručně definuje. Dále se práce zaměří na typologii terorismu a charakteristiku náboženského terorismu. Kapitola bude zakončena tématem islámský terorismus, které bude obecně charakterizováno, včetně možných důvodů vzniku tohoto typu náboženského terorismu.

Vzhledem k tématu bakalářské práce je velmi žádoucí, aby autorka v druhé kapitole bakalářské práce zmínila organizace islámského terorismu. Zmíněné organizace budou vybírány i podle toho, zda je v organizaci aktivní role žen, mimo tradiční role, které ženy zastávají v muslimské komunitě. Organizace budou seřazeny chronologicky podle jejich vzniku.

Třetí kapitola se bude zabývat problematikou role žen. Tato kapitola je pomyslným úvodem do této problematiky. V kapitole bude okrajově zmíněno právo šaría, které obecně formuje postavení a role žen v muslimské komunitě. V této kapitole autorka zmíní poznatky ohledně rekrutace žen do teroristických organizací. Zmíněna bude také souvislost bezpečnostní otázky a role žen. Následně se kapitola zaměří na rozdělní role žen v terorismu podle akademičky Miy Bloomové. Charakteristika jednotlivých rolí žen, které jsou v přímém kontaktu s teroristickým útokem, autorka stručně popíše zejména na způsobu motivace vstupu do organizace a způsobů páchaní činu. Závěrem této kapitoly se autorka zaměří na příběh ženy, která se zasloužila o propagandu teroristické organizace Al-Qa'ida. Autorka zmíní příběh této ženy a následně se bude zabývat názory o této ženě, které na její účet řekly bezpečnostní složky nebo samotná muslimská komunita.

Poslední kapitolu autorka věnuje organizaci Islámský stát a konkrétním rolím žen v této organizaci. Úvodem této kapitoly autorka zmíní obecnou charakteristiku problematiky role žen v islámském terorismu, Pro účel této práce

se jedná o konkrétní role žen islámského terorismu, které jsou součástí vnitřní struktury těchto organizací. Autorka se zaměří na faktory, které ovlivňují rozdělování rolí mezi ženy. Na akademické půdě jsou tyto faktory diskutované a autorka se na ně zaměří v jedné z podkapitol. Následně autorka zmíní typologii rolí, které jsou typické pro organizaci Islámský stát, například členka brigády Al-Khansa. Závěrem poslední kapitoly bakalářské práce bude zmíněna analýza, která byla provedena na ženách z Islámského státu, a je konkrétně je zaměřena na počty žen v jednotlivých rolích Islámského státu.

V bakalářské práci bude vycházeno především z cizojazyčných zdrojů, zejména anglického jazyka. Autorka při transkripci arabského jazyka používá anglický přepis těchto slov.

1, ZÁKLADNÍ POJMY

Autorka v následující kapitole přiblíží související pojmy a podtémata týkající se tématu bakalářské práce.

1,1 ISLAMISMUS

Pojmové vymezení slova islamismus je velmi obtížné a často diskutované. Obecně řečeno je každé nové definování tohoto pojmu lehce odlišné od toho předchozího, proto je velmi záludné najít přesnou definici tohoto pojmu.

Islamismus můžeme tedy obecně popsat jako politickou rovinu Islámu neboli vazbu Islámu na politiku. Lze tedy říct, že islamismus je sociálně-politické hnutí. Tím se dostáváme do bodu, kdy lze konstatovat, že ne všechna islamistická hnutí musí být radikální či spojována s extremismem a terorismem.¹

Z hlediska náboženského je víra v Islám podrobení se bohu – Alláhovi, ve jménu Koránu. Ti, kteří takto jednájí se označují za muslimy. Islám je náboženství, islamismus, jak je již výše zmíněno je ideologický směr, který se prosazuje pomocí využívání náboženské ideologie. Příznivci islamismu jsou označováni pojmem islamisti.²

„Islamismus je náboženská ideologie s holistickým výkladem islámu, jehož konečným cílem je dobytí světa všemi prostředky.“³

1,2 RADIKALISMUS

Termín radikalismus se začal používat již od 18. století a původně by spjatý s francouzskou a americkou revolucí, a usídlil se ve významu při odkazování na politickou agendu prosazující důkladné sociální a politické reformy. Od 19. století se termín radikalismus spojoval nejčastěji s liberální stranou. V těchto letech také ženy pomocí sufražetek bojovaly za rovnoprávnost a dnes je toto uskupení žen označeno za radikální, ovšem tehdy se označovaly jako „uskupení nenásilných

¹ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Hrozba radikalizace: terorismus, varovné signály a ochrana společnosti*, 1. vydání, Praha, Grada, 2019. ISBN 978-80-271-2031-4, s. 24

² NOLTE, Ernst, *Islamismus: třetí radikální hnutí odporu*, 1. vydání, Brno, Centrum pro studium demokracie a kultury, 2018, ISBN 978-80-7325-424-6

³ MOZAFFARI, Mehdi. What is Islamism? History and Definition of a Concept [online] March, 2007 [cit. 7.1.2023] dostupné z: https://pure.au.dk/ws/files/22326292/What_is_Islamism_Totalitarian_Movements_article.pdf

aktivistek“. Obsah pojmu radikální, se dramaticky vlivem rozvoje společnosti změnil a to, co bylo tehdy označeno za radikální, je pro dnešní společnost běžné, a samozřejmě zase naopak. V 19. století tento pojem spíše označoval liberální, prodemokratické, progresivní politické pozice.⁴

Ovšem pojem v dnešních dnech dospěl do protikladné definice. Současné použití pojmu radikální je spojováno s fundamentalistickými, antiliberalními, antidemokratickými názory, které vždy vyústí k násilnému chování.

Pojmy radikální a radikalismus jsou důležitými pojmy v oblasti naší každodenní bezpečnosti. Správná definice a užití těchto slov ve správném kontextu je velmi důležitá. Jedná se o pojmy, které se mohou lehce zaměnit například s extremismem, a mohlo by dojít k politicky nesprávnému uvážení. Jedním z vážných problémů definice radikalismu je to, že je definován jako nelegální, ovšem v jednotlivých zemích, nikoliv v mezinárodním trestním právu.⁵

Dr. Alex P. Schmid rozděluje definici pojmu radikalismus do dvou rovin:

1.rovina – obhajování rozsáhlých politických změn na základě přesvědčení, že stávající politická situace je nepřijatelná, a radikálna politická alternativa je dostupná

2.rovina – prostředky pomocí kterých radikál dosahuje svého řešení se dělí na nenásilné, demokratické (přesvědčování a reforma) a násilné, nedemokratické, například prostřednictvím revoluce.⁶

1,2,1 RADIKALIZACE

V přímé souvislosti s terorismem je radikalizace proces, který vede k terorismu. Lze se také domnívat, že zvrátit teroristický útok je možné právě v této

⁴ SCHMID, A. P. *Radicalisation, De-Radicalisation, Counter-Radicalisation: A Conceptual Discussion and Literature Review* [online]. ICCT Research Paper, 2013 [cit.7.1.2023]. Dostupné z: https://www.exit-practices.eu/uploads/1/3/0/4/130474014/schmid_a._2013_.pdf

⁵ SMOLÍK, J. *Psychologie terorismu a radikalizace: jak se z beránek stávají vlci*, 1. vydání, Mendelova univerzita v Brně, 2020, ISBN 978-80-7509-723-1

⁶ SCHMID, A. P. *Radicalisation, De-Radicalisation, Counter-Radicalisation: A Conceptual Discussion and Literature Review* [online]. ICCT Research Paper, 2013 [cit.7.1.2023]. Dostupné z: https://www.exit-practices.eu/uploads/1/3/0/4/130474014/schmid_a._2013_.pdf

části, během které se formují radikální postoje a názory, a jedince je možné přimět proces zvrátit.⁷

Radikalismus je výsledným bodem procesu radikalizace.

„Radikalizace je podle některých autorů proces, který vede k prosazování názorů, postojů a ideologii, které jsou běžně vnímané jako radikální, přičemž o míře radikalismu rozhoduje společenská klima dané společnosti v konkrétním čase.“⁸

1,3 FUNDAMENTALISMUS

Pod pojmem fundamentalismus si vybavíme „základní“ ve vztahu k tradicím či původním hodnotám. Právě zmíněné hodnoty určitého politického směru, náboženství, jsou postavené na teoretické bázi, a pojmem fundamentalismus se označuje návrat k původním hodnotám, právě ve smyslu jejich odhodlaného dodržování a následné obnově původního systému.

Je velmi podstatné zmínit, že pojem fundamentalismus není zmiňován pouze v kontextu s Islámem. V historii, i v dnešní realitě lze dohledat fundamentalistická hnutí zaměřená na všechna světová náboženství i politické směry.⁹

1,3,1 ISLÁMSKÝ FUNDAMENTALISMUS

Islámský fundamentalismus se začal vyvíjet a rozšiřovat v době většího a častější vlivu západu na arabskou kulturu. Islámský fundamentalismus neznamená doslovnou víru v Korán, protože v tu jsou přesvědčení všichni muslimové. Zájem těchto lidí je v tom, že jde o intenzivní a odhodlanou víru změnit stávající politický systém, na systém, který má na prvním místě víru v Islám, jeho názory, a stavění náboženství nad politiku.¹⁰

⁷ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Hrozba radikalizace: terorismus, varovné signály a ochrana společnosti*, 1. vydání, Praha, Grada, 2019. ISBN 978-80-271-2031-4

⁸ SMOLÍK, J. *Psychologie terorismu a radikalizace: jak se z beránek stávají vlci*, 1. vydání, Mendelova univerzita v Brně, 2020, ISBN 978-80-7509-723-1

⁹ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Hrozba radikalizace: terorismus, varovné signály a ochrana společnosti*, 1. vydání, Praha, Grada, 2019. ISBN 978-80-271-2031-4

¹⁰ VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Hrozba radikalizace: terorismus, varovné signály a ochrana společnosti*, 1. vydání, Praha, Grada, 2019. ISBN 978-80-271-2031-4

Uskupení islámského terorismu a islámského fundamentalismu nelze považovat za stejná hnutí. Organizace islámského terorismu, respektive i extremismu, lze považovat za zastánce násilí, protidemokratických názorů a jejich následnému šíření, ovšem stoupenec fundamentalismu nemusí být nutně bojovník proti demokracii.¹¹

1,4 DŽIHÁDISMUS

Jde o formu extremismu, který využívá džihád, a chápe ho jako prostředek k prosazení svých cílů. Pojem džihád, v překladu znamená „usilovat“, je zejména v západním světě znám svou nechvalnou pověstí. Ovšem pokud se zaměříme na jeho definici či historický význam, zjistíme, že nejde pouze o teroristická hnutí či svatou válku.

Slovem džihád se označují povinnosti muslimských lidí, jejich smyslem je upevňování víry, šíření víry vlastní cestou, ve které je velmi důležitý osobní rozvoj, kultivovaný projev a šíření Islámu mírumilovnou cestou, která zahrnuje i zmínku o charitativní činnosti.

Historicky lze dělit džihád na čtyři druhy:

- džihád srdcem: zbožnost, víra, prohlubování víry, odolávání hříchů a pokušení
- džihád jazykem: misijní činnost
- džihád rukou: charitativní, sociální činnost
- džihád mečem: prosazování víry pomocí zbraní¹²

Džihád je možno taktéž rozdělit na globální a lokální džihád, který se týká pouze území, ve kterém se džihádistická organizace právě nachází. Přiblížit tuto problematiku lze pomocí partyzánských válek. Výše zmíněný globální džihád, autorka stručně přiblíží pomocí události z 90. let, kdy USA přestala financovat

¹¹VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Hrozba radikalizace: terorismus, varovné signály a ochrana společnosti*, 1. vydání, Praha, Grada, 2019. ISBN 978-80-271-2031-4, s. 23

¹²VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Hrozba radikalizace: terorismus, varovné signály a ochrana společnosti*, 1. vydání, Praha, Grada, 2019. ISBN 978-80-271-2031-4, s. 24-25

afghánské mudžahedíny¹³ a Usáma bin Ládín vyhlásil globální džihád Americe, a prakticky celému západnímu světu.

Džihád a jeho čtyři roviny, či následné rozdělení na lokální a globální džihád, slouží dnes, ale i v minulosti k omlouvání teroristických činů či vyvolávání násilí. Pomocí džihádu lze zakrýt pravý úmysl svého jednání. Právě takto jednal i výše zmíněný Usáma bin Ládín, který vedl džihád, přestože nebyl chalífa.¹⁴

1,5 TERORISMUS

Dne 11. září 2001 po útoku na Světové obchodní centrum se pozornost všech upřela k termínu terorismus.

„Slovo teror je odvozeno z latinského slova terrere, což v překladu do češtiny odpovídá významu strašný nebo hrozný. Pojem terorismus tedy v sobě zahrnuje takové činnosti a metody, které pocity strachu a hrůzy vyvolávají.“¹⁵

„Terorismus je plánované, promyšlené a politicky motivované násilí, zaměřené proti nezúčastněným osobám, sloužící k dosažení vytčených cílů“¹⁶

Federal Bureau of Investigation (FBI) uvádí, že ochrana Spojených států před terorismem je prioritou číslo jedna a terorismus rozlišuje do dvou skupin které následně definuje. *„Mezinárodní terorismus: násilné, trestné činy spáchané jednotlivci a/nebo skupinami, kteří jsou inspirováni nebo spojení s označenými zahraničními teroristickými organizacemi nebo národy (podporovanými státem). Domácí terorismus: násilné, kriminální činy spáchané jednotlivci a/nebo skupinami s cílem podpořit ideologické cíle vyplývající z domácích vlivů jako jsou politické, náboženské, sociální, rasové, enviromentální povahy.“¹⁷*

¹³ Pojmem *mudžahedín* se označuje bojovník za víru ve svaté válce, kořen tohoto arabského slova je stejný jako u pojmu *džihád*, [online] [cit.7.1.2023] dostupné z: <https://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/mudzahedin>

¹⁴ Pojem *Chalífa*, z překladu z arabštiny znamená: „ten kdo nahrazuje někoho kdo odešel nebo zemřel“, a tímto pojmem se označuje následovník Muhammada, který je v čele státu, či organizace, z: OSINA, Petr, *Základy islámského práva*, 2. vydání, Praha, Leges, 2022, ISBN 978-80-7502-593-7

¹⁵BRZYBOHATÝ, Marian, *Terorismus I.*, 1. vydání, Praha, Police History, 1999, ISBN 80-902670-1-7

¹⁶ Definice pojmu terorismu: Praha, Ministerstvo vnitra ČR [online] [cit.7.1.2023] dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/definice-pojmu-terorismus.aspx>

¹⁷ Definice terorismu: FBI [online] [cit.7.1.2023] dostupné z: <https://www.fbi.gov/investig.ate/terrorism>

Po již zmíněném teroristickém útoku ze dne 11.9. 2001 vydala Evropská unie prohlášení, ve kterém zmiňuje, že boj s terorismem je pro ni prioritní. Tuto reakci ztvdila dne 27. 12. 2001 Rada Evropské unie dokumentem s názvem „Společný postoj Rady EU o použití zvláštních opatření pro boj s terorismem“. Dokument vymezuje definici teroristické skupiny, strukturované skupiny a teroristického činu.¹⁸

„Protiteroristické úsilí České republiky jde ruku v ruce s úsilím na úrovni Evropské unie a NATO. Přitom využívá i klíčové unijní dokumenty, jako Evropská protiteroristická strategie a s ní spojený Akční plán Evropské unie pro boj s terorismem, Sankční seznamy EU vytvářené v souvislosti se sankcemi proti financování terorismu, Strategie boje proti radikalizaci a rekrutování a Akční plán Evropské unie pro boj s radikalizací a rekrutováním, Akční plán na posílení bezpečnosti výbušnin, Akční plán k tématu chemických, biologických, radiologických látek a nukleárních materiálů, pravidelná půlroční zpráva Evropské unie aj.“¹⁹

1,5,1 ROLE ŽEN V TERORISTICKÝCH ORGANIZACÍCH V MINULOSTI

„Z historického hlediska vývoje jednotlivých etap terorismu je možné spatřovat určité momenty, které se opakují, či které způsobují obdobná rizika, resp. bezpečnostní hrozby. Nezřídka v pracích starých stovky let můžeme nalézt prvotní náznak odpovědi, kde mají tato rizika a hrozby své původní příčiny. A právě hledání původní podstaty vzniku terorismu, může vést, resp. naznačit způsob, jak mu čelit v současné době. Pochopení prvotních motivů a strategie teroristů umožní protiteroristickým skupinám a organizacím být spíše o krok napřed...“²⁰

Autorka se cíleně zaměří na zapojení žen do teroristických organizací v minulosti, a bude pracovat s analýzou podle politologa Davida Rapoporty.

¹⁸ Společný postoj rady, ze dne 27. prosince 2001, o použití zvláštních opatření k boji proti terorismu (2001/931/SZBP), MVČR [online] [cit.7.1.2023] dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/spolecny-postoj-rady-ze-dne-27-prosince-2001-o-pouziti-zvlastnich-opatreni-k-boji-proti-terorismu.aspx>

¹⁹ Strategie ČR pro boj proti terorismu, MVČR [online] [cit.7.1.2023] dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/strategie-ceske-republiky-pro-boj-proti-terorismu-pdf.aspx>

²⁰ Historický vývoj terorismu, Obrana a strategie, [online] [cit.7.1.2023] dostupné z: <https://www.obranaastrategie.cz/filem v anager/files/6263.pdf>

Z historického hlediska vývoje jednotlivých etap terorismu je možné spatřovat určité události, během nichž byly ženy zapojeny do role aktivních vykonavatelek teroristických útoků, či sehrály jinou vedlejší roli například při jejich plánování. Výše zmíněný autor rozdělil historickou účast žen do významných 4. etap. První etapu lze především charakterizovat pomocí teroristické organizace Narodna Volya (Vůle Lidu), která je všeobecně uznávána jako první moderní teroristická organizace v Rusku. Jejím cílem je přivést nový demokratický režim vyvražděním klíčových vůdců země. V roce 1881 dosáhla tato teroristická organizace svého vrcholu atentátem na Cara Alexandra II. Ženy v této organizaci hrály značně důležitou roli, a některé z nich byly v úzkém vedení celé organizace a sehrály roli i při plánování útoků. Narodna Volya posloužila jako inspirace pro mnoho dalších skupin v Evropě. V roce 1901 se Socialistická revoluční strana objevila, aby dosáhla vytvoření Dělnické republiky v Rusku. Významnými členkami této organizace byly také ženy, obecně pocházející z nižší společenské vrstvy.²¹

Druhou vlnu lze charakterizovat tím, že teroristické organizace či skupiny měly za cíl především dosáhnoutí národní nezávislosti. Tato situace se odehrávala především v Alžírsku, Palestině a Keni. Role žen zde byla poněkud jiná, i když z vývojového hlediska tato etapa nastala už po aktivním zapojení žen do teroristických organizací, role žen zde nebyla tak aktivní jako například v organizaci Narodna Volya. Muslimské ženy, především mladé, vzdělané a ze střední třídy, byly naverbované Národní frontou osvobození, která vedla boj za Alžírskou nezávislost. Účast muslimským ženám, v těchto či obdobných organizacích, této doby ovšem nenesla žádné výhody, které by naznačovaly aspoň lehký posun k rovnosti pohlaví či jiným společenským výhodám, které by byly pro ženy cenné.²²

Velký posun v účasti žen v teroristických organizacích naznačuje třetí etapa, které je typická revolučními ideály. V roce 1970 členka Lidové fronty pro

²¹ANTONÍNOVÁ, Aneta, *Perception of women in terrorist organizations: comparative study of the islamic state and Al Qaeda*, Praha, 2019, diplomová práce, Univerzita Karlova, Faculty of social sciences, Institute of Political Studies, vedoucí práce PhDr. Ondřej Ditrych, M. Phil., PhD.

²²Historický vývoj terorismu, Obrana a strategie, [online] [cit. 7. 1. 2023] dostupné z: https://www.obranaastrategie.cz/filem_v_anager/files/6263.pdf

osvobození Palestiny, Leila Khaled byla členkou skupiny, která se podílela na únosu letadla a tímto činem se stala jednou z hrdinek palestinského odporu, a byla obdivována mnoha arabskými muži i ženami. V této době taktéž Itálie čelila největšímu nárůstu levicového terorismu a ženy v těchto organizacích zastávaly vedoucí pozice. Šlo především o Rudé brigády a Frontovou Linií. Je obecně známo, že levicové organizace přitahují více rekrutů, včetně žen, právě z toho důvodu, že slibují změnu stávající politické situace a společenských změn. Tento fakt přitahuje především cílevědomé ženy, které si slibují změnu organizační struktury a jejich dosazení na vedoucí pozice, což se ve většině případů uskuteční. Stejná situace se odehrávala taktéž v západním Německu, kde byla jedna z nejznámějších teroristických organizací, Frakce Rudé armády, která měly značný počet žen, které zpravidla stály za vznikem této organizace.²³

Poslední vývojová etapa je ovlivněna především náboženskými faktory, sebevražednými útoky a cílem zabití co nejvíce lidí. Tyto fakta se vymykají předchozím etapám, kde šlo především o politické motivace a cíle. Ženy jsou obecně podceňované a nepovažují se za takové bezpečnostní riziko jako muži. Ovšem v této etapě si muži uvědomili, že právě ženy mohou dosáhnout jejich cílů. Role žen je různorodá vzhledem k postavení v organizaci, ovšem velkou novinkou této etapy je využívání typicky ženských charakteristických rysů, které budí dojem bezpečnosti, s cílem organizace přeměnit právě tyto rysy na hrozbu. Pro upřesnění jde především o sebevražedné útoky, kdy ženy schovávaly bombu pod šaty s cílem budít dojem těhotenství. Využívání předpokladů žen pro tyto činy použily organizace jako tygři osvobození Tamilského Ilámu, čečenští separatisté, Kurdové a v dnešních dnech mimo jiné také organizace islámského terorismu, kterým se konkrétně bude autorka věnovat v jedné z následujících kapitol.²⁴

²³ANTONÍNOVÁ, Aneta, *Perception of women in terrorist organizations: comparative study of the islamic state and Al Qaeda*, Praha, 2019, diplomová práce, Univerzita Karlova, Faculty of social sciences, Institute of Political Studies, vedoucí práce PhDr. Ondřej Ditrych, M. Phil., PhD.

²⁴ANTONÍNOVÁ, Aneta, *Perception of women in terrorist organizations: comparative study of the islamic state and Al Qaeda*, Praha, 2019, diplomová práce, Univerzita Karlova, Faculty of social sciences, Institute of Political Studies, vedoucí práce PhDr. Ondřej Ditrych, M. Phil., PhD.

1,5,2 TYPOLOGIE TERORISMU

Vymezení terorismu do jednotně uznávané typologie je velmi obtížné, jelikož samotné vymezení pojmu terorismus není konkrétní a jednotné. O ideálním rozdělení typů terorismu lze uvažovat z mnoha perspektiv a předem preferovaných kritérií. Většina akademiků však nejčastěji přihlíží na typologii terorismu na základě ideologické orientace, a na tu navazují další kritéria, dle kterých určují další typologii terorismu.²⁵

Typologie terorismu na základě ideologické orientace:

- Ultralevicový terorismus
- Ultrapravicový terorismus
- Demokratický terorismus – *cílem je dosažení demokratických hodnot za použití teroristických prostředků*
- Etnický, nacionalistický terorismus
- Ekologický terorismus
- Náboženský terorismus
- „single-issue“ terorismus – *neboli monotematický terorismus*

Typologie terorismu na základě dle projevu teroristů

- Represivní – *státní*
- Subversivní – *protistátní*

Typologie na základě teritoriálního území státu

- Domácí terorismus – *tento typ terorismu se týká výhradě jednoho státu*
- Mezinárodní terorismus – *činy postihující území, obyvatele, bezpečnostní systém jiného státu, než z jakého jsou pachatelé.*

Typologie na základě aktuálního politického systému v určitém teritoriu:

- Revoluční terorismus – *cílem je záměrná změna celého systému*
- Subrevoluční terorismus – *cílem je změna dílčí části systému*
- Terorismus establishmentu – *cílem je udržení systému*

²⁵ SMOLÍK, J. *Psychologie terorismu a radikalizace: jak se z beránek stávají vlci*, 1. vydání, Mendelova univerzita v Brně, 2020, ISBN 978-80-7509-723-1

Typologie podle použitých prostředků a metod

- Konvenční terorismus – *klasický terorismus, typický použitím hořlavin, výbušnin, střelných zbraní, atentátů, únosy a držením rukojmích*
- Nekonvenční terorismus – *nový typ projevu terorismu, typický použitím jiných prostředků než z těch konvenčních, a to například zbraně hromadného ničení, prostředky informační a psychologické války, zneužití průmyslových odpadů a látek, a jejich záměrné způsobení havárií a katastrof*
- Sebevražedné útoky – *především v náboženském terorismu, charakteristické mystické přesvědčení pachatele, který věří, že při splnění božské povinnosti a dobře propracovaném útoku nemůže zemřít nebo že dosáhne své nesmrtelnosti²⁶*

1,5,3 NÁBOŽENSKÝ TERORISMUS

Definovat hnutí spadající do náboženského terorismu, pouze na základě využívání náboženských textů či symbolů, za účelem získání identity hnutí, se považuje za chybné. Každé hnutí, které má ve své charakteristice prvky náboženství nemusí být nutně přiřazeno k náboženskému terorismu, ale na základě vytyčení cílů lze tuto skupinu, i přes náboženskou aktivitu, začlenit do tradičních teroristických skupin.

Pokud se zaměříme na vztah náboženství a terorismu, je velmi důležité poukázat na to, že pokud je určité náboženské hnutí doprovázeno násilím, zejména při dosahování svých cílů, jedná se o náboženský extremismus. Většinou jsou tato náboženská hnutí již historicky daná, jedná se především o fundamentalistické uskupení, kdy jsou cílem nábožensko politické změny s cílem dosáhnoutí moci ve stávajícím politickém systému. Jako další příklady extremistických náboženských hnutí lze uvést sekty, které jsou historicky odlišné, avšak dostatečně definované k tomu, aby byly zařazeny k tomuto pojmu.

Rozlišení klasického terorismu od toho náboženského, je možné pomocí vytyčení cílů a jejich zkoumání. Podle historika Marka Sedgwicka, je důležité

²⁶ SMOLÍK, J. *Psychologie terorismu a radikalizace: jak se z beránek stávají vlci*, 1. vydání, Mendelova univerzita v Brně, 2020, ISBN 978-80-7509-723-1

k pochopení podstaty náboženského terorismu, definovat bezprostřední a konečné cíle. Dle Sedgwicka jsou konečné cíle nábožensky formulované, jen je potřeba je rozlišit na krátkodobé a dlouhodobé cíle. Co se týče bezprostředních cílů, lze uvést, že ty jsou zpravidla čistě politicky motivované. Sedgwickův postřeh obecně charakterizuje cíle náboženského terorismu, a upřesňuje, že cíle náboženských teroristických hnutí nemusí být vždy pouze náboženského charakteru.

Autorka zmiňuje v práci méně používanou typologii náboženského terorismu, avšak vzhledem k tématu je velmi žádoucí, z důvodu názorného zmínění konkrétních cílů s přiřazením jednotlivých teroristických organizací.

Konkrétní cíle, dle kterých lze charakterizovat teroristickou organizaci za organizaci s nábožensky motivovaným terorismem, lze pomocí níže zmíněných cílů, které lze definovat takto:

- Podnícení apokalypsy a vytvoření apokalypsy
- Náboženská vláda
- Náboženská očista státu / území

Apokalyptický terorismus se řadí k těm nejnebezpečnějším. Podstatou tohoto druhu terorismu je vyvolání apokalypsy za účelem spasení světa. Nejčastějším odůvodněním je vznik nového světa s náboženským podtextem dané organizace. Jedná se nejstereotypnější součást teroristických hnutí s náboženskou motivací. Tyto organizace svírá touha po příchodu mesiáše, která se shoduje s jejich vytouženým koncem světa. Jako příklad těchto apokalyptických teroristických útoků lze zmínit organizaci s existující náboženskou tradicí, Gush Emunim v Izraeli. Cílem této organizace bylo shození bomby na jedno z nejposvátnějších muslimských míst na světě, Muslim Dome of the Rock v Jeruzalémě. Konkrétní cíl lze charakterizovat za účelem vyvolání konfliktu státu Izraele se všemi muslimy. Tato konfrontace by urychlila příchod mesiáše a následný konec světa. Dalším příkladem apokalyptického terorismu byl útok v Tokijském metru v roce 1995, kdy členové organizace Aum Shinrikyo vypustil plyn sarin za účelem vzniku 3. Světové války, následného konce světa a vidinou

toho, že by jej později mohli spasit. Odůvodnit nebezpečnost toho apokalyptického terorismu lze pomocí charakteristického znaku zničení celého světa.

Náboženské organizace využívají terorismus za účelem vydobytí si náboženské vlády. Tento cíl je nejčastěji spojovaný s militantními islámskými organizacemi a jejich touhou, či spíše nutkavou potřebou zavedení práva šaría, jako ústavní právní systém ve státu, či území. Jako příklad tohoto typu cíle lze uvést organizaci Hizballáh, která se pomocí teroristických útoků na vládu státu Libanon, pokusila o zavedení práva šaría a teokracie jako ve státu Írán. Podobně na tom byla i organizace Hamás, která za použití teroristických útoků cílila na okupaci pásma Gazy, a následné okupaci celého Izraele, s cílem vytvoření náboženské vlády v Palestině. Již zmíněné organizace, ale i další organizace upřednostňující právě tento cíl, jsou mimo jiné charakteristické svými mezinárodními kontakty.

Další cíl těchto hnutí lze definovat pomocí „náboženské očisty státu“. Úkolem organizací s tímto cílem je boj s nevěřícím obyvatelstvem, či s obyvatelstvem věřící v jinou víru než organizace. Hlavní úkol těchto organizací je vytvořit nábožensky čistý stát. Při konkretizaci těchto skupin je velmi důležité zmínit, že příklad tohoto terorismu je odlišný od etnického terorismu. Tuto informaci lze přiblížit na organizaci Al-Qa'ida, kdy její členové zastávají etnickou různorodost, ovšem nábožensky různorodí nejsou. Všichni její členové jsou muslimové. Pro práci s tímto cílem, je tedy potřeba rozlišit náboženský terorismus od toho etnického.²⁷

	DEFINICE	PŘÍKLADY ORGANIZACÍ
Apokalyptický terorismus	- Urychlení příchodu nového světa - katastrofické škody na majetku a životu lidí	- některé křesťanské organizace - Gush emunim

²⁷GREGG, Heather S. "Defining and Distinguishing Secular and Religious Terrorism." *Perspectives on Terrorism* 8, no. 2 (2014): 36–51. [online][cit.7.1.2023] <http://www.jstor.org/stable/26297135>

Náboženská vláda	-vytvoření státu s nábožensky vytvořenou vládou	- Hamás - Hizballáh - Al-Qa'ida
Náboženská očista státu / území	- Odstranění jiných náboženství - odstranění skupin v rámci stejného náboženství, avšak s jeho rozdílným výkladem	- Al-Qa'ida - Hamás

28

„Náboženský motivovaný terorismus lze definovat jako hrozbu s použitím síly s cílem ovlivnit a / nebo donutit vládu či obyvatelstvo k výrazným náboženským změnám.“²⁹

1,6 ISLÁMSKÝ TERORISMUS

Stručné vymezení a charakterizování projevů islámského terorismu je velmi obtížné, jelikož může mít mnoho podob, a s tím souvisí i typologie jednotlivých organizací hlásících se k němu. Pojem islámský terorismus začal být medializovaný v době 70. let 20. století, avšak jako hrozba se začal považovat až od událostí dne 11.9.2001, do tohoto momentu šlo spíše o riziko.

Jelikož je islámský terorismus typem náboženského terorismu, lze konstatovat, že ideologie a cíle tohoto typu terorismu vycházejí z Islámu. V kontextu s tímto se jedná především o souvislosti se čtvrtým typem džihádu – džihádem mečem. Samozřejmě jedním z dalších důvodů „oblíbenosti“ tohoto typu terorismu, bylo také prosazování náboženských tradic jako politickou kampaň. Jako příklad lze uvést, že nejčastěji jde o tyto projevy: podpora k vykonávání modliteb nad rámeč náboženství, prvky fundamentalistického pojetí náboženství, názor v jeho transformaci do každodenního života, či legislativní uznání práva

²⁸ Tabulka zpracována autorkou, data převzata z: GREGG, Heather S. *Defining and Distinguishing Secular and Religious Terrorism. Perspectives on Terrorism* 8, no. 2 (2014): 36–51. [online][cit.7.1.2023] dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/26297135>

²⁹GREGG, Heather S. *Defining and Distinguishing Secular and Religious Terrorism. Perspectives on Terrorism* 8, no. 2 (2014): 36–51. [online][cit.7.1.2023] dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/26297135>

šaría. Bez dodržování těchto ideologicko náboženských zásad jako je podřízenost komunity Bohu, nebo legitimita náboženství a státu (území) je vytracena, a komunita vstupuje do pohanství. Právě výše zmíněnými fakty lze charakterizovat islamistický terorismus.³⁰

Hledat v minulosti jeden fakt či událost, která výslovně stojí za vznikem tohoto typu terorismu, by bylo velmi obtížné, jelikož islámská kultura má velmi bohatou historii, a proto autorka považuje vznik tohoto typu terorismu jako sled mnoha událostí, které nakonec vyústily ve vznik islámského terorismu. Z důvodu přiblížení tohoto subjektivní názoru se rozhodla zmínit tyto události, které i odborníci považují za přelomové.

Jednalo se mimo jiné i o dobu rozepří mezi členy wahhábistických a salafistických hnutí, a mnozí členové výše zmíněných uskupení v islamistickém pojetí našli svůj směr. Zejména tento typ terorismu je velmi bohatý na formy a strategie, které velmi často obměňují, avšak některé typy, například výběr místa, dle mnoha odborníků zůstane velmi podobný. I toto tvrzení může být jedním z lákadel islámského terorismu.³¹

V roce 1971 utrpěl Pákistán porážku v Indicko-Pákistánském konfliktu, a poté arabská kultura požadovala vytvoření typické komunity, které by nebyla pod vlivem cizí kultury. Zejména šlo o oproštění se od západní kultury.³²

„V reakci na toto trauma nabyly na síle hlasy a požadující rozchod s importovanými ideologiemi a nabízející perspektivu v obrody v důsledném přimknutí k domácím, islámským hodnotám. Postupně se ve všech zemích

³⁰MOUSSALLI, Ahmad, *Wahhabism, Salafism and Islamism: Who is the enemy?*, American University of Beirut, Leden, 2009, [cit.13.2.2023] [online] dostupné na: https://www.researchgate.net/publication/275986634_Identifying_Islamist_Parties_Using_Gunth_and_Diamond's_Typology/fulltext/55ee2e3508ae0af8ee19f421/Identifying-Islamist-Parties-Using-Gunther-and-Diamonds-Typology.pdf dostupné z: <https://www.researchgate.net/>

³¹MOUSSALLI, Ahmad, *Wahhabism, Salafism and Islamism: Who is the enemy?*, American University of Beirut, Leden, 2009, [cit.13.2.2023] [online] dostupné na: https://www.researchgate.net/publication/275986634_Identifying_Islamist_Parties_Using_Gunth_and_Diamond's_Typology/fulltext/55ee2e3508ae0af8ee19f421/Identifying-Islamist-Parties-Using-Gunther-and-Diamonds-Typology.pdf dostupné z: <https://www.researchgate.net/>

³² BUREŠ, Jaroslav. „Charakter Státu a Politického Systému v Ideologických Představách Současných Islamistických Hnutí Na Blízkém Východě a Arabském Světě.“ *Medzinárodné Otázky* 11, no. 1 (2002): 3–29, 74–98. [online] [cit.22.1.2023] dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/44963451>

formovala islámská hnutí – po vzoru Muslimského bratrstva, působícího v Egyptě již od 30.let – a podle místních podmínek také islámské opoziční strany nebo militantní skupiny, případně obojí.“³³

Jedním z dalších důvodů vzniku nového typu terorismu lze považovat události týkající se ohledně napadení Afghánistánu vojsky Sovětského svazu. V době napadení Afghánistánu, muslimská komunita usilovala o vznik legitimního islámského státu, a mimo jiné se zabývala se otázkou komunikace se západem. Tyto velmi palčivé otázky vyvolávaly rozruch nejen ve zbytku muslimské komunity, ale i na západě. V roce 1979 afghánské vyzbrojené milice, především Džamát Islámi Afghání, která vyhlásila svatou válku, a následně radikálně požadovala vytvoření výše zmíněného legitimního státu „Islámské republiky Afghánistán“. Tento název převzali od Ájatolláha al-Chomejního, který taktéž zastával pozitivní postoj k otázce vytvoření islámského státu.³⁴Toto období rovněž souvisí s největším nárůstem mužských členů v islamistických organizacích. Odůvodnit tento fakt lze pomocí skutečnosti, že americká vláda finančně podporovala afghánské mudžahedíny, kteří následně stáli za vznikem nejnebezpečnějších teroristických organizací.³⁵

³³KROPÁČEK, Luboš, *Islám a západ, historická paměť a současná krize*, 1. vydání, Praha, Vyšehrad spol. s.r.o., 2002, ISBN 80-7021-540-2, str.81

³⁴ GOPAL, Jaya, *Islám, historicko-kritická studie*, Praha, naše vojsko s.r.o.,2017, ISBN 978-80-206-1653-1, str.342-351

³⁵ GOPAL, Jaya, *Islám, historicko-kritická studie*, Praha, naše vojsko s.r.o.,2017, ISBN 978-80-206-1653-1

2, ORGANIZACE ISLÁMSKÉHO TERORISMU

Následující kapitola se zabývá vybranými teroristickými organizacemi islámského terorismu.

Al-Qa'ida

Původ této organizace se pojí s událostmi týkajícími se vpádu Sovětských vojsk do Afghánistánu (1979-1989). Americká vláda aktivně po dobu válečného konfliktu finančně podporovala jak afghánské mudžahedíny, tak celé afgánské vojsko zbraněmi, za podmínky, že budou pokračovat ve válce s cílem odvrátit útok SSSR³⁶. Hojně vyzbrojené obyvatelstvo v roce 1984 založilo v pákistánském Pěšavaru kancelář služeb tzv. Maktab al-C'hidáma, pod vedením Abdulláha Azzáma, který úzce spolupracoval s Usámou bin Ládinem.³⁷

V 90. letech se SSSR stáhlo a Amerika okamžitě s touto značnou finanční podporou přestala, což se nelíbilo samotným mudžahedínům, kteří se obrátili na bin Ládina, s žádostí o finanční pomoc. Ten se stal jejich hlavním finančním podporovatelem a pomocí svých kontaktů rozšiřoval organizaci o nové členy. Po smrti Abdulláha Azzáma, se v roce 1989 ujal vedení a všechny mudžahedíny spojil do jedné organizace Al-Qa'ida,³⁸ a následně vyhlásil džihád Americe a všem nevěřícím. Koncem roku 1989 byl nucen bin Ládín k návratu do Saudské Arábie, protože Irák v čele se Saddámem Husajnem chystal útok na Kuvajt, a dalo se očekávat, že pokud se mu tento krok povede, bude pokračovat v útoku na Saudskou Arábii. Bin Ládín nabídl pomoc SA³⁹, ale saudský král ji odmítl a raději požádal o pomoc americkou vládou, což bin Ládín považoval za znesvěcení posvátné půdy dvou mešit. Po tom, co bin Ládín veřejně vystupoval proti SA vládě, byl nucen uprchnout do exilu v Súdánu. V roce 1996 se opakovalo vyhlášení

³⁶Sovětský svaz

³⁷ NOLTE, Ernst, *Islamismus: třetí radikální hnutí odporu*, 1.vydání, Brno, Centrum pro studium demokracie a kultury, 2018, ISBN 978-80-7325-424-6

³⁸ RABASA, Angel, CHALK, Peter, a kol., *"Al-Qaeda's Ideology and Propaganda." In Beyond Al-Qaeda: Part 1, The Global Jihadist Movement*, RAND Corporation, 2006, [online] [cit. 11.1.2023] dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/10.7249/mg429af.10>.

³⁹ Saudská Arábie

globální džihádu proti Americe, a hlásání, že povinnosti každého muslima je zabití Američana.⁴⁰

11.9.2001 přišel útok proti civilnímu obyvatelstvu Ameriky, ale i celému zbytku světa. Usáma bin Ládín a Al-Qa'ida byli zařazeni mezi nejhledanější a nejnebezpečnější teroristické organizace světa. Usáma bin Ládín se ukryl v Pákistánu, kde ho Tálibán odmítl americkým vojákům vydat, a z tohoto místa nadále vedl Al-Qa'idu. V roce 2004 Abú Músa al-Zarkávi přislíbil loajalitu vůči Al-Qa'idě i Bin Ládinovi⁴¹, a v Iráku vedl skupinu patřící pod Al-Qa'idu, ale s příznivějším názvem „Islámský stát v Iráku“. Jeho extremistický postoj vůči všemu byl už i pro Al-Qa'idu velmi nebezpečný, zejména v otázce boje proti šíitům. Doporučení od Al-Qa'idy, změnit jeho postoj, Zarkávi neuposlechl a vyvolal v Iráku válku proti všem šíitům, a opakovaně vysílal sebevražedné atentátníky k útokům na americké vojáky. Abú Músa al-Zarkávi byl v roce 2006 zabit americkými vojáky při cíleném náletu. Prvotní struktury ISIS vycházející z vazeb na Al-Qa'idu zanikly. Usáma bin Ládín vedl Al-Qa'idu z exilu až do roku 2011, kdy byl zabit americkou armádou, a vůdcem Al-Qa'idy se stal Ajmán – Zawahiri, který byl údajně zabit dne 31.7.2022.⁴²

TÁLIBÁN

Afghánistán sužovaly občanské nepokoje a v roce 1994 vyšla na povrch extremistická organizace Tálibán. V roce 1994 ji tvořili převážně studenti (*tálib*) z paštunské oblasti, kteří neustavičně útočili na slabé vládní jedince. Financování této organizace zabezpečoval opět Usáma bin Ládín. Díky dobrému financování, vyzbrojení, bojovým zkušenostem bojovníků a jejich značnému počtu, se povedlo

⁴⁰ RABASA, Angel, CHALK, Peter, a kol., „*Al-Qaeda's Ideology and Propaganda.*“ In *Beyond Al-Qaeda: Part 1, The Global Jihadist Movement*, RAND Corporation, 2006, [online] [cit. 11.1.2023] dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/10.7249/mg429af.10>.

⁴¹ RABASA, Angel, CHALK, Peter, a kol., „*Al-Qaeda's Ideology and Propaganda.*“ In *Beyond Al-Qaeda: Part 1, The Global Jihadist Movement*, RAND Corporation, 2006, [online] [cit. 11.1.2023] dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/10.7249/mg429af.10>.

⁴² BAKKER, Edwin, BOER, Leen, *The Evolution of Al-Qaedaism: Ideology, Terrorists, and Appeal*, Clingendael Institute, 2007 [online] [cit. 10.1.2023] Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/253317772_The_evolution_of_Al-Qaedaism

Talibánu obsadit většinu Afghánského území, a následoval velmi očekávaný krok v podobě vyhlášení území „Islámský emirát Afghánistán“.⁴³

V roce 1966, po vyhlášení zmíněného Islámského emirátu Afghánistán, začalo velmi smutné období pro jeho obyvatele. Talibán zastávající velmi přísné dodržování práva šaría, ale také zavádějící další nová omezení týkající se především žen, jako například zákaz studia, práce, vycházení bez mužského doprovodu, či zamalovaná okna na domě, aby nebyla viděna žena bez burky. Co se týče změn života mužů, začala platit pravidla týkající se zákazu sledování televize, poslouchání rádia a zákazu holení se.⁴⁴ Za porušení jakéhokoliv z pravidel uznávané Talibánem byl trest. Talibán se nijak netajil svým trestáním, a proto byly popravy, bičování, a další velmi tvrdé a nelidské tresty na denním pořádku.⁴⁵

Po události dne 11.9.2001 byl Usáma bin Ládín nehledanějším mužem světa, a jeho kroky vedly právě do Afghánistánu kde se ukrýval. Talibán ho odmítal vydat, a to s důvodem jménem *paštun walí* – místní pravidlo chování, které káže, že host nesmí být vyhozen, nýbrž musí odejít sám.⁴⁶

Reakce Ameriky se dala očekávat vzhledem k 3 000 obětem ze dne 11.9.2001. Americká armáda dva měsíce po zmíněném útoku začala „dobývání“ Afghánistánu, s cílem zahnání Talibánu a vydání bin Ládína. Částečně byl jejich cíl splněn, Talibán již byl pouze u Pákistánských hranic a v roce 2004 si americká armáda získala podporu místní vlády.⁴⁷ Bin Ládín byl údajně zabit v roce 2011, ale americká vojska stále zůstávala na Afghánské půdě, kde projevovala snahu o udržení míru a znovuzavedení života po letech s Talibánem.

⁴³ NOLTE, Ernst, *Islamismus: třetí radikální hnutí odporu*, 1.vydání, Brno, Centrum pro studium demokracie a kultury, 2018, ISBN 978-80-7325-424-6

⁴⁴ JÚSUFZAJ, Malála, LAMB, Christina, *Já jsem Malála*, 1. vydání, Ikar, Praha, 2014, ISBN 978-80-249-2579-0

⁴⁵ TIWARY, Smita, *Understanding Taliban and the Peace Process*, New Delhi: Indian Council of World Affairs, 2016 [online] [cit. 10.1.2023] Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/303924565_Understanding_Taliban_and_the_Peace_Process

⁴⁶ JÚSUFZAJ, Malála, LAMB, Christina, *Já jsem Malála*, 1. vydání, Ikar, Praha, 2014, ISBN 978-80-249-2579-0

⁴⁷ NOLTE, Ernst, *Islamismus: třetí radikální hnutí odporu*, 1.vydání, Brno, Centrum pro studium demokracie a kultury, 2018, ISBN 978-80-7325-424-6

Dne 29.2.2020 Amerika podepsala mír s Afghánistánem a prezident Joe Biden dne 15. dubna 2021 nařídil okamžité stáhnutí amerických vojsk z území Afghánistánu, a s tím i souvisejících spojeneckých sil NATO.⁴⁸

Vzhledem k těmto událostem, je pouze otázkou, jaké budou reakce na tento politický čin. Tálibán se nyní prezentuje jako modernější organizace, která nemá v plánu omezovat základní sociokulturní život žen, a to zejména v otázce navštěvování škol. Je velmi důležité podotknout, že afghánská armáda zpočátku hodlá čelit Tálibánským útokům, nicméně lze očekávat, že jejich síly a prostředky nebudou stačit.

ISLÁMSKÝ STÁT

Celý název organizace je Islámský stát v Iráku a Levantě (ISIL), nebo Islámský stát v Iráku a Sýrii (ISIS). Lze konstatovat, že událostí týkající se organizace ISIS jsou jedinečné, jelikož jde o nejrychlejší vzestup a pád celé organizace za posledních 15 let. Jde o seskupení tradice, globálních trendů, modernizace a náboženství. Obecně řečeno, je Islámský stát nepřímým výtvorem válečných konfliktů na Blízkém východě (válka v Iráku, Arabské jaro, občasná válka v Sýrii).⁴⁹

V souvislosti s problematikou Islámského státu je možnost se setkat s pojmem *daesh*. Tímto pojmem je mimo jiné označován ISIS, avšak samotní členové jej nepoužívají, a považují ji spíše jako urážku. Pojem lze velmi často vnímat i v kombinaci s pojmem manželka. Tímto souslovím se často označují vdovy po bojovnících z ISIS.

„D“označuje „al-Daula“, tedy stát. „A“ zastupuje přídavné jméno „al-Islamiya“, tedy „islámský“. „E“ v přepisu odkazuje k „al-Iraq“, tedy „Iráku“. A

⁴⁸ VESELÁ, Věra, *Svět očima Tálibánu*, Praha: Ústav mezinárodních vztahů Praha, 2013 [online] [cit. 11.1.2023]. Dostupné z: <https://www.iir.cz/svet-ocima-talibanu>

⁴⁹ NOLTE, Ernst, *Islamismus: třetí radikální hnutí odporu*, 1. vydání, Brno, Centrum pro studium demokracie a kultury, 2018, ISBN 978-80-7325-424-6

konečně „SH“ je inciálou „aš-Sham“, což je arabské označení území zvaného „Levanta“, jež zahrnuje území Sýrie, Libanonu, Jordánska, Palestiny a Izraele).“⁵⁰

První zmínky a náznaky k vytvoření této instituce začaly již v roce 2004 kdy Abú Músa al-Zarkáví přislíbil účast teroristické organizaci Al-Qa'ida, a vytvořil výše zmíněný Islámský stát v Iráku, který ale po jeho smrti (2006) padl a prvotní náznaky vzniku ISIS v rámci struktury organizace Al-Qa'ida zanikly. V přesvědčení Zarkávího pokračuje jeho nástupce Al Masri, a v roce 2006 oznamuje vznik Islámského státu v Iráku.⁵¹

Arabské jaro, revoluce trvající od roku 2010, jež zasáhla většinu Blízkého východu, poskytla organizaci možný vzestup a rozšíření se na území Sýrie, kde se organizace aktivně zapojila do neshod mezi sunnitskou a šíitskou komunitou. V roce 2011 tedy ISIS aktivně působilo na území Iráku a Sýrie. Reakce západu na tuto skutečnost byla taková, že by mohlo jít o zárodek novodobé džihádistické armády s velkým potenciálem na rozvoj členů i ovládaných oblastí.⁵²

8. dubna 2013 byl přijat oficiální název Islámského státu v Iráku a Levantě – ISIL. Rok poté se název opět mění, pouze na Islámský stát. Taktéž v roce 2014 veřejně vystoupil vůdce ISIS Abú Bakr Bagdádí, též jako dr. Ibrahim, a veřejně prohlásil rozhod ISIS a Al-Qa'idy. Území ovládané ISIS začalo přibývat. Došlo také na vyhlášení celosvětového chalífátu, a tento akt se považuje taktéž za počáteční bod globálních teroristických útoků vedených ISIS.⁵³

Následující graf obsahuje stručný přehled významných aktivit ISIS.

⁵⁰ZAMRAZILOVÁ, Michaela, *Návrat manželek daeš bojovníků do rodných zemí – nová hrozba?* České Budějovice, 2020, diplomová práce, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, zdravotně sociální fakulta, vedoucí práce Ing. Hana Vlachová, Ph.D.

⁵¹BECK, Glenn, *It is about Islam*, Mercury radio arts, New York, 2015, ISBN 978-1-5011-2612-3

⁵²SPECKHARD, Anne, Molly D. ELLENBERG, *ISIS in Their Own Words: Recruitment History, Motivations for Joining, Travel, Experiences in ISIS, and Disillusionment over Time – Analysis of 220 In-Depth Interviews of ISIS Returnees, Defectors and Prisoners.* Journal of Strategic Security 13, no. 1 (2020): 82–127, [online] [cit. 11.1.2023] dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/26907414>

⁵³BECK, Glenn, *It is about Islam*, Mercury radio arts, New York, 2015, ISBN 978-1-5011-2612-3

⁵⁴ Graf vlastní tvorba, data převzata z: OOSTERVELD, Willem Theo, Willem Bloem, Nicholas Farnham, Barin Kayaoğlu, and Tim Sweijjs, *The rise and fall of ISIS: from inevitability to inevitability*, Hague Centre for Strategic Studies, 2017 [cit.13.2.2023] [online] dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/resrep12613>

Nejdůležitější organizační složkou této organizace je bezpochyby finanční zabezpečení. Bez dostatečné finanční vybavenosti by organizace ani nemohla vzniknout. OSN ve své první zprávě o hnutí ISIS uvedla, že jde o nejbohatší teroristickou organizaci v dějinách. Kdo tedy stojí za financováním ISIS?

V první řadě jde o výnos z únosů. Další velmi podstatný zisk financí ISIS nalezlo v rabování, a to především archeologických nalezišť na území Sýrie.⁵⁵ Získávání dalších financí nalezlo vedení ISIS v nelegálním prodeji ropy a ropných produktů. Získané data uvádí, že vydělaná částka z nelegálního prodeje ropy a ropných produktů se v roce 2015 pohybovala mezi 400 miliony – 500 miliony dolarů. Mezitím co se globální média věnovala tomuto faktu, hlavní příjem ISIS spočíval v daních. Politika této organizace legitimizuje vybírání daně od lidí žijících na jimi ovládaném území. Tuto daň nazývají zakátem⁵⁶. Mimo jiné určitou dobu byl odpírán důchod iráckým státním úředníkům žijící na okupovaném území.⁵⁷ Do finančního tlaku se ISIS dostala v roce 2016, i vzhledem k mnoha provedeným útokům a nárůstům členů, kterým je pravidelně zasílána. Měsíční tržby klesly z 80 milionů dolarů na 56 milionů dolarů, a OSN veřejně oznámila první finanční problémy ISIS. Organizace by se již nadále neobešla bez regionální podpory a nemohla by nadále přetrvávat. Novinář Patrick Cockburn jednoznačně prohlásil, kdo stojí za finanční podporou ISIS a dalších sunnitských džihádistických hnutí v Iráku a Sýrii, a to především Saudská Arábie, monarchie Perského zálivu a Turecko, přičemž finance z Perského zálivu hrály velmi důležitou roli při vzestupu této organizace.⁵⁸

Vzhledem k výše uvedeným finančním problémům byl pád ISIS očekávanou událostí, naproti této skutečnosti se vydala mezinárodní vojska.

⁵⁵OSN uvádí, že v Sýrii bylo postiženo okolo 25 % archeologických nalezišť

⁵⁶ *Zakát* je finanční povinnost muslimů, principem islámu je, že vše patří Bohu a majetek je jen svěřený lidem, z: OSINA, Petr, *Základy islámského práva*, 2. vydání, Praha, Leges, 2022, ISBN 978-80-7502-593-7

⁵⁷ *Financování Islámského státu*. MZV ČR [online]. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí ČR, 2021, [online] [cit.18.1.2023] Dostupné z: https://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/vyrocní_zpravy_a_dokumenty/poskytnute_informace/financovani_islamskeho_statu.html

⁵⁸OOSTERVÉLD, Willem Theo, Willem Bloem, Nicholas Farnham, Barin Kayaoğlu, and Tim Sweijjs, *The rise and fall of ISIS: from inevitability to inevitability*, Hague Centre for Strategic Studies, 2017 [cit.13.2.2023] [online] dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/resrep12613>

Úsilí mezinárodních koalic se začalo naplňovat v roce 2017 kdy bylo dobyto město Mosul, což bylo považováno za nejdůležitější místo celé organizace. Snaha o zlikvidování této organizace dále přetrvávala a v roce 2019 bylo dobyto město Rakka, poslední důležité stanoviště ISIS. Vůdce Abú Bakr Bagdádi spáchal sebevraždu. Tento počin se připisuje oficiálnímu zlikvidování Islámského státu v Iráku a Levantě.⁵⁹

Je ovšem otázkou, zda lze považovat tímto aktem organizaci za vymýcenou. Jelikož zastánci tohoto myšlení jistě nevymřeli, a po zlikvidování ISIS zůstalo v zemích místo pro další teroristickou organizací, je tedy otázkou času, jestli potomci, následovníci či manželky daeš toto místo zaplní, nebo navždy zůstane prázdné.⁶⁰

⁵⁹OOSTERVELD, Willem Theo, Willem Bloem, Nicholas Farnham, Barin Kayaoğlu, and Tim Sweijs, *The rise and fall of ISIS: from evitability to inevitability*, Hague Centre for Strategic Studies, 2017 [cit.13.2.2023] [online] dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/resrep12613>

⁶⁰ZAMRAZILOVÁ, Michaela, *Návrat manželek daeš bojovníků do rodných zemí – nová hrozba?* České Budějovice, 2020, diplomová práce, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, zdravotně sociální fakulta, vedoucí práce Ing. Hana Vlachová, Ph.D.

3, ROLE ŽEN

Obecně platí, že ženy jsou v islámu často vnímány jako slabší pohlaví. Rodinné právo islámského práva šaría stanoví pravomoci žen, které se historicky mění, obecně k čím dál tím většímu omezování žen. Není tajemstvím, že původní Arabky nebyly nuceny k zahalování a vedly stejně plnohodnotný život jako muži, a to včetně společenského a kulturního života. Otázka práva žen v muslimské komunitě si prochází velmi zvláštním typem vývoje. Názory na práva muslimek a následná konkrétní práva jsou spíše „zastaralejšího“ rázu, což nesouzní s globálním vývojem společnosti. Organizace islámského terorismu tento nemilý trend zastávají, a velmi často se obracejí k právu šaría, které v této moderní době praktikují.⁶¹

Autorka v následujícím odstavci odcituje ty nejčastější omezení, jelikož specifitější omezení má každá organizace lehce odlišné.

- Svědecká výpověď ženy, má pouze poloviční váhu než muže
- Žena nemůže sama vystupovat jako svědkyně, pouze v záležitostech, které se týkají speciálně žen, jako např. v otázkách porodu, tělesných vad typických pro pohlaví atd.
- Žena nebude připuštěna jako svědek, jedná-li se o záležitosti, které podléhají právu na odplatu, nebo jiné případy, pro něž je míra trestu stanovena v Koránu
- Dvě ženy mohou vystupovat jako svědkyně zásadně jenom ve finančních, ale podle některých pojetí ve všech civilně právních záležitostech
- Ženy nejsou považovány za plnohodnotné svědky, je jim bráněno v přístupu do úřadu soudce
- Podíl ženy na válečné kořisti činí polovinu podílu mužů
- Wergeld vyplácený v případě žen je pouze poloviční v porovnání s mužem⁶²

⁶¹ BECK, Glenn, *It is about Islam*, Mercury radio arts, New York, 2015, ISBN 978-1-5011-2612-3

⁶² GOPAL, Jaya, *Islám, historicko-kritická studie*, Praha, naše vojsko s.r.o., 2017, ISBN 978-80-206-1653-1

Jelikož se práce zaměřuje na roli žen v teroristických organizacích je velmi obtížné pochopit myšlení muslimů právě ve smyslu otázky role žen. Všichni v muslimské komunitě respektují názor, že ženy jsou podřízené mužům, a to včetně žen samotných. Ovšem pokud se zaměříme na hierarchii teroristických organizací, lze spatřit náznaky jednání muslimských mužů, kdy upřednostňují na vybrané pozice výhradně ženy, a s tím související myšlenka, že nutí ženy porušovat omezení, která si sami vybrali a nastolili.⁶³

Historie účasti žen v teroristických organizacích se přesunula od podporovatelek a bojovnic, jednoduše jako řadových členek těchto organizací, až po organizace čistě ženského složení. Určitý předsudek vůči pohlaví by nikdy nečekal, že ženské sebevražedné útoky jsou daleko katastrofálnější než ty ryze mužské či smíšené organizace na základě pohlaví. Sebevražedné útoky žen mají v průměru 8,4 obětí a v porovnání oproti mužskému pohlaví, které má v průměru 5,3 obětí. Z tohoto důvodu lze konstatovat, že musíme zahodit roušku předsudku vůči ženskému pohlaví a připustit si, že i ony jsou součástí teroristických skupin.⁶⁴ Pochopení a řešení cesty vedoucí ženy k radikalizaci a následné roli, kterou hrají v teroristických organizacích, by umožnila pochopit celou podstatu radikalizace a tím narušit radikalizační proces, což by vedlo ke snížení míry rizika teroristických útoků. V celosvětových bezpečnostních konfliktech povstaleckých a teroristických skupin, byly ženy u 60 % útoků. Pochopení této podstaty by bylo velmi důležité i z legislativního hlediska, a to by vedlo k uznání ženy jako role pachatelky terorismu.

Pokud se zaměříme na důvod rekrutace ženských bojovnic jsou zde dva pohledy na nově připojené ženy v organizacích. Jedním typem budoucích bojovnic za extremistické skupiny lze považovat ženy, které byly na základě jejich stávající finanční sociální životní situace nuceny k připojení se. Jedním z dalších důvodů je, že organizace ovládá území, kde tyto ženy žijí, a jedinou vidinou pro jejich život, zejména budoucí život jejich dcer, je dobrovolné připojení se k této organizaci.

⁶³ KHELGHAT-DOOST, Hamoon. "Women of the Caliphate: The Mechanism for Women's Incorporation into the Islamic State (IS)." *Perspectives on Terrorism* 11, no. 1 (2017): 17–25, [online] [cit.7.1.2023] dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/26297734>

⁶⁴BIGIO, Jammie, and Rachel Vogelstein, *Understanding women's roles in terrorism*. Council on Foreign Relations, 2019, [online] [cit.7.1.2023] dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/resrep21428.4>.

Novým členkám je tedy slíbeno vzdělání, pro ně, i jejich potomky, sňatek, rodinné zázemí, ekonomická soběstačnost. Vzdělání je jeden z velmi častých důvodů, a stojí za zmínění, že v Nigerii dostuduje střední školu pouhé 4 % dívek, a především jde o ženy které jsou členky těchto organizací⁶⁵ a jejich dcery.

Druhý pohled náboru dívek a žen do teroristických organizací je výsledek propracované a dlouhodobé propagandy a dobře vymyšlený princip, systém a hierarchie radikalizace. Bojovnice tohoto typu jsou věrnými členkami a obětavě shánějí finanční prostředky či nadále podporují proces radikalizace, za účelem rozšíření o co nejschopnější a nejobětavější členky či členy. Nejvýše postavení členové organizace využívají obětavosti žen, které jsou na základě perfektně propracované hierarchie organizace schopny sehnat nedocenitelné prostředky a odvést práci, která zajišťuje hladký průběh celé operace a fungování organizace.⁶⁶

„Musíme překonat genderové stereotypy a začít zkoumat podmínky které ovlivňují ženské násilí...Spousta žen je stejně krvežíznivých jako mužští členové teroristických skupin, ale motivace žen bývají složitější, mnohvrstevné a inspirované na různých úrovních. Hněv, smutek, touha po pomstě a nacionalistická nebo náboženská horlivost se spojují způsobem, který znemožňuje jakékoliv jednoduché vysvětlení jejich motivace.“⁶⁷

V bezpečnostní otázce jsou taktéž ženy často ignorované, a po nastudování této problematiky je hrozba žen neméně nebezpečná než u mužského pohlaví. Během celé historie terorismu ženy zastávaly řadu funkcí v teroristických a extremistických organizacích od náborářek, bojovnic, či podporovatelek. Autorka se v následující kapitole zaměří na typologii podle akademičky Miy Bloomové. Tato typologie rozděluje ženské role, které jsou v tom nejbližším kontaktu s útokem. Obecněji řečeno jde o typologii útočnic, a mimo jiné

⁶⁵ Organizace Boko Haram, která ovládá území a zde dostudují pouze zmíněné 4 % dívek střední školu.

⁶⁶BIGLIO, Jamille, and Rachel Vogelstein, *Understanding women's roles in terrorism*. Council on Foreign Relations, 2019, [online] [cit.7.1.2023] dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/resrep21428.4>.

⁶⁷BLOOM, M., *Bombshell: The many faces of women terrorists*, 2011, Penguin Group, ISBN 978-0-670-06982-8

u ní Bloomová dále uvádí další nepochybně důležité role, které ženy zastávají v teroristických organizacích po celém světě.⁶⁸

3,1 TYPOLOGIE PŘÍMO ZAJINTERESTOVANÝCH ROLÍ ŽEN DO TERORISMU

V následující kapitole se autorka zaměří na typologii rolí žen, které byly v přímé spojitosti s pácháním terorismu.

„Životy sebevraždných teroristek nejsou o nic méně tragické než životy sebevraždných atentátníků, ale média těmto ženám přiznávají více sympatií a zacházejí s nimi v dětských rukavičkách. Ve skutečnosti, když ženy páchají činy terorismu, přitahují osmkrát větší pozornost médií věnovanou mužům. Mnohé teroristické organizace si to uvědomují a podle toho využívají ženy.“⁶⁹

Typologie podle Bloomové zmiňuje tyto role.

ČERNÉ VDOVY

Bloomová tento typ role bojovnice charakterizuje na případu teroristického útoku v divadle Dubrovka v Moskvě. Za tímto útokem stály čečenské černé vdovy, které ovšem nepřijely samy, ale i s mužským doprovodem.

Z výpovědí rukojmích lze poznat, že motivace těchto žen nebyla politického ani náboženského rázu. Mnoho rukojmích také zmiňují, že ženy mohly být zdrogované, a proto věřily, že jde o jejich božskou misi, i když později se jejich náklonost k náboženství neopakovala. Všeobecně tyto ženy charakterizovaly jako emočně nestabilní a ve velmi špatném psychickém stavu⁷⁰, který lze vysvětlit jako silnou posttraumatickou reakci na situaci, která se stala jejich nejbližším osobám. Mnoho únoskyň, se nechovalo jako únoskyně, neustále opakovaly, že vše bude v pořádku, zdravily, děkovaly, uklidňovaly ženy i děti, a časem začaly rukojmím vyprávět své příběhy. Většinou šlo o to, že ženám byly zabity děti a muži. I tyto informace vyvolaly u rukojmích Stockholmský syndrom, který se později u

⁶⁸ BLOOM, M., *Bombshell: The many faces of women terrorists*, 2011, Penguin Group, ISBN 978-0-670-06982-8

⁶⁹ BLOOM, M., *Bombshell: The many faces of women terrorists*, 2011, Penguin Group, ISBN 978-0-670-06982-8

⁷⁰ SPECKHARD, Anne, AKHMEDOVA, Khapta “*Black Widows: The Chechen Female Suicide Terrorists.*” Edited by Yoram Schweitzer. *Female Suicide Bombers: Dying for Equality?* Institute for National Security Studies, 2006, [online] [cit.8.1.2023] dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/resrep08943.8>

přeživších ve výpovědích potvrdil. O tom, že motivace žen nebyla náboženského podtextu si lze všimnout na výpovědi jedné z rukojmí, která si pamatuje, že jedna z únoskyň špatně vyslovila modlitby v arabštině, a jiná zase na dotazy ohledně Islámu neznala odpověď. Muži jevíli v těchto situacích úplně odlišný model. Jejich modlitby byly správné, a neustále vyvěšovali plakáty s textem „Alláhu Akbar“.

Odborníci, rukojmí i Bloomová se sešli v názoru, že ženy, jež se časem stanou „černými vdovami“, lze charakterizovat nejen jako vdovy, ale i ostatní přeživší jako matky, dcery, sestry, po bojovnících, které jsou ve velmi špatném psychickém stavu, a rozhodnout se pro spáchání sebevražedného útoku, nejčastěji v místě, které má více než symbolickou spojitost se smrtí jejich nejbližších. Tento akt vnímají jako pomstu za to, co se stalo jim.⁷¹

TĚHOTNÉ ÚTOČNICE

Tento typ bojovnice Bloomová přibližuje pomocí situace, která se stala na letišti v Belfastu. Mladá žena, Siobhan, která na sobě měla oblečené rifle s lacem, a pod nimi schovaných necelých 7 kg semtexu, budila dojem těhotné ženy. Jejím úkolem bylo nastražit výbušniny a počkat až Prozatímní Irská republikánská armáda vydá výzvu k vyčištění prostor. Cílem PIRA byl útok na vysoce hodnotné místo, a to by dělalo starosti britské vládě. Autobus, který cestující vezl na letiště zastavila policejní hlídka s žádostí o předložení dokladů totožnosti. Siobhan se snažila působit klidně, ale policejní hlídka ji následně vyvedla z autobusu, aby provedla kontrolu. Při prohlídce objevili výbušninu připoutanou k jejímu pasu. Doposud se s tímto aktem nikdo neseťkal. Siobhan otevřela novou kapitolu v pašování výbušnin.

Ten den se útok nepovedl, ale pomyslný domino efekt ve zkoušení této taktiky ano. O rok později se jedná ženě ze Srí Lanky podařilo napodobit tuto taktiku, a jménem Tamilských Tygrů zabila bývalého indického premiéra. O této ženě se hovoří, jako o první ženě, která k sebevražednému útoku použila maskované těhotenství.

⁷¹BLOOM, M., *Bombshell: The many faces of women terrorists*, 2011, Penguin Group, ISBN 978-0-670-06982-8

Motivace těchto žen je obdobná jako u černých vdov, ale zároveň se mísí s důvodem nedostatečného ztotožnění se s komunitou, ve které jedinci žijí. Tyto důvody nutí ženy k rekrutaci do organizací islámského terorismu, či jiných teroristických organizací. Za zmínku jistě stojí i psychický stav žen, který bude velmi diskutabilní, jelikož forma spáchání tohoto sebevražedného útoku je velmi ohavná, a přirovnatelná i k použití dítěte u jakéhokoliv útoku.

SKAUTKY

Účel naverbování těchto žen je jednoznačný, stát se mučednicí, ovšem v motivaci ke vstupu do organizace se názory různí. Může jít o ženy, které se dobrovolně připojily, za vidinou výše zmíněného stavu mučednice.⁷² Ovšem byly ale i ženy, které byly donuceny pomocí psychického nátlaku stát se mučednicí. V ojedinělých případech mohlo docházet i k únosu. Valná většina žen se, ale připojí dobrovolně, za vidinou smrti, tak jako Wafa al Bis.

Výše zmíněná žena se pokusila vyhodit do povětří nemocnic v Izraeli, kde ji paradoxně půl roku léčili z vážných popálenin. Na přechodu Erez, kontrolní stanoviště mezi Izraelem a Pásmem Gazy, ji hlídka chytila a zatkla. Její rodina věřila tomu, že byla psychickým nátlakem donucena. Wafa al Bis ovšem u soudu řekla pravdu, že toužila potom stát se mučednicí, že chtěla zabít doktory, sestry i děti. Zároveň žádala o milost, jelikož k atentátu nedošlo.

Mezi lety 2002 až 2009 bylo na území Izraele celkem 96 pokusů žen o sebevražedný útok. Vyšlo jich naštěstí jen osm. Většina žen byla buď vyražena nebo chycena. Některé si to těsně před útokem rozmyslely. Izraelská expertka na boj proti terorismu, Anat Berko, uvádí, že jde o vysoký počet pokusů, a je konečně možné sestavit určitý profil těchto žen. Konstatuje, že mužští atentátníci jsou většinou introverti, u žen převažuje povaha extroverta. Většinou jde o starší a vzdělané ženy. Byl proveden výzkum u 67 žen, které se naverbovaly za účelem sebevražedné atentátnice v letech 2002–2005, a 33 % těchto žen absolvovaly vysokou školu a 39 % dokončilo střední školu.

⁷² BLOOM, Mia. "Female Suicide Bombers: A Global Trend." *Daedalus* 136, no. 1 (2007): 94–102, [online] [cit.7.1.2023] dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/20028092>

BUDOUCÍ ÚTOČNICE

V této kapitole Bloomová opět otevírá otázku, zda ženy byly nuceny se připojit, nebo to udělaly dobrovolně. Jednoznačná odpověď ovšem není, a zdůrazňuje že atentátnice jsou „směska obojího“.

V této kapitole autorka zmíní příběh dívky, která byla nucena se připojit k teroristické organizaci LTTE⁷³. Maneke vyrůstala bez matky, tu zabil její otec, když byl v podnapilém stavu. Následně ji ve čtyřech letech opakovaně znásilňoval během jeho neustálého opileckého stavu. Její dědeček si ji vzal do péče, ale v jejich patnácti letech zemřel. Ujal se jí strýc s tetou, a v tu dobu LTTE vydala rozkaz, že každá rodina musí obětovat jednoho člena, který bude vycvičen pro boj. Maneke si odvedla organizace LTTE a byla vychovávána k bojům a následnému sebevražednému útoku. V roce 2006 dostala Maneke rozkaz k zabití srílanského premiéra, na který se již těšila, protože věřila, že je správné stát se mučednicí. Maneke se procházela před domem premiéra, když ji zastihla policejní hlídka, na základě údajů o bydlišti, které se nacházelo v území ovládané LTTE byla předvedena k výslechu.

Ženy jsou organizacemi „vychovávány“ k jejich poslední misi. Je otázkou, jestli mužští bojovníci schválně využívají psychicky labilní stav ženy na tyto akce, nebo je to opravdu pocta i pro muže, když se v organizaci stane žena mučednicí. Údajně by to měl být čin modernizace těchto organizací. Dotčené ženy se opravdu radují z každého úkolu, a vyčkávají na den, kdy jim bude oznámena jejich poslední mise.⁷⁴ Těší se ze smrti, z toho že budou uctívány jako mučednice, nebo konkrétně členky LTTE se těší i z toho, že budou vyobrazeny na kartách s ostatními mučednicemi a mučednicemi. Tyto karty jsou velmi cenné v organizaci, zjednodušeněji je lze popsat jako sběratelské kusy pro členy LTTE. Tyto obrázky si poté připomínají a oslavují během významných dnů.

⁷³ Tygří osvobození Tamilského Ílámu

⁷⁴ BLOOM, Mia. „*Female Suicide Bombers: A Global Trend.*“ *Daedalus* 136, no. 1 (2007): 94–102, [online] [cit.7.1.2023] dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/20028092>

PROPAGANDISTKY A NÁBORÁŘKY

Poslední typ role žen podle Bloomové, lze charakterizovat jako role propagandistky a náborářky. Tuto pozici zejména v islámském terorismu zastávají ženy ze západní části světa, zejména z důvodu jejich předpokládané znalosti jazyka, či počítačových a jiných technických znalostí. Mimo jiné využívají kreativitu žen k tvoření webů, stránek a příspěvků na sociálních sítích. S tímto nápadem jako první známá žena přišla Malika el Aroud, která se zapojila k Al-Qa'idě, a pomocí svého webu naverbovala mnoho žen i mužů.

Její motivací k připojení se k islámskému terorismu, životu a dílčích faktorů, které přiměly tuto mladou ženu stát se jednou z nejhledanějších osob, se autorka zaměří v následující podkapitole.

3,2 MALIKA EL AROUD

V následující podkapitole autorka zmíní konkrétní případ ženy, která se považuje za první ženu nového globálního džihádu. Případ, na kterém lze spatřit dosud diskutované faktory, které ovlivňují jak radikalizaci ženy, tak i přerozdělení jejích rolí v organizaci.

ŽIVOT MALIKY EL AROUD

Její webové stránky denně navštěvovalo více než 1 500 lidí, kteří veřejně pomocí webu uctívali a plakali nad smrtí mladých muslimů, kteří zemřeli v Afghánistánu. Malika byla velmi dlouho mezi podezřelými osobami, ovšem dostatečný počet důkazu k jejímu obvinění nebyl. Jednoho dne ovšem belgická policie zastihla Maliku při chybě. Po téměř tří letech domácím vězení a čekání na její chybu, začal soudní proces s Malikou. Malika el Aroud byla odsouzena k pěti letům vězení a pokutě 5 000 eur, za založení, vedení a financování teroristické skupiny.⁷⁵

Malika pravidelně psala svůj web, pomocí kterého lákala nejzranitelnější osoby k džihádu. Osoby, žijící v Evropě, ovšem dostatečně odcizené od komunity byly jejím hlavním cílem, obecně lze tyto osoby charakterizovat jako „osoby zklamané vrstvy“. Jedná se především o potomky uprchlíků z Blízkého východu,

⁷⁵ LEEDE, Seran de. "Women in Jihad: A Historical Perspective" International Centre for Counter-Terrorism, 2018, [online] [cit.8.1.2023] dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/resrep19608>

kteří utekli na západ za lepším životem, který se ale velmi často nenaplnit. Těmto lidem jsou na okraji měst vytvářena ghetta, tudíž oni ani jejich potomci nejsou dostatečně socializováni do dané společnosti. Jako výsledek tohoto nešťastného počínu lze uvést, že potomci uprchlíků velmi často necítí pocit vlastenectví vůči těmto zemím. Tito jednotlivci zároveň nedisponují znalostí Islámu ani náboženskými texty, pouze nesouhlasí s fungováním západní společnosti, ve které se oni sami jako jedinci nemohou ztotožnit. Útěchu od těchto západních situací hledají v útěku a dobrovolné rekrutaci k islamistickým organizacím.⁷⁶

Malika el Aroud se narodila v Marockém království, v jejích pěti letech s rodiči emigrovala do Belgie. Vzhledem k tomu, že šlo tehdy o uprchlickou vlnu, byla budována utečencům ghetta na okraji města. Malika spolu se sestrou prožila obyčejné dětství na okraji města. Během pubertálního období Malika vyzkoušela všechno, co Belgie nabízela, alkohol, drogy i bujaré večírky. Vše skončilo otěhotněním a porozením nemanželského dítěte. Sestry i její rodina o ní mluvili jako o divokém dítěti.

Malika sama tvrdila, že se pokusila o sebevraždu, byla znechucená sama sebou. Během svého studia napadla učitele, jelikož měl údajné rasistické poznámky a byla vyloučena. Tvrdí, že se velmi často setkávala s rasistickým podtextem mnoha debat, což zpětně uvádí jako prvotní impuls k radikalizaci. Reakcí na tuto situaci byla i krize identity, kterou pociťuje většina uprchlických dětí, jelikož necítila to, že je plnohodnotná Belgičanka ani Maročanka. Chtěla své dceři zajistit lepší budoucnost, a proto velmi usilovala o stabilní práci, kterou ovšem nemohla najít a upadla do depresí. Její snaha o plnohodnotné začlenění do belgické komunity pomalu ale jistě upadala, a částečně zde našla jinou komunitu. Centre Islamique Belge v Sint-Jans-Molenbeeku, založené radikálním syrským duchovním. V politickém Islámu našla Malika svou identitu. CIB nabízelo to, o co Malika celou tu dobu usilovala. Práci, psychologickou pomoc, a hlavně

⁷⁶ MENDEL, Miloš. *S puškou a Koránem: pojmy a argumenty soudobého islámského fundamentalismu*. Praha: Orientální ústav Akademie věd České republiky, 2008, ISBN 80–85425-63-5, str. 70

manžela a otce pro svou dceru. Po letech bez opravdové lásky se seznámila s Abdessaterem Dahmane, do kterého se zamilovala.

Malika a Abdessater sdíleli politický názor, že Islám je příliš tradiční, sexistický a otrávený kolonialismem. Pár velmi obdivoval Usáma bin Ládina, kterého považovali za hrdinu, který obětoval své vlastní finance na pomoc Afghánistánu ve válce s Ruskem. Abdessater cítil, že bin Ládin v televizním projevu mluví přímo k němu, a ten se v roce 2000 rozhodl k cestě do výcvikového tábora Al-Qa'idy. Ubytování byli odděleně, ale Malika nebyla připravena na takovou spoušť a chudobu co viděla. Veřejně obviňovala Ameriku, že způsobila chudobu tím, že uvalila sankce na Tálíbán. Abdessater mezitím doufal v to, že bude bojovat proti Rusům v Čečensku, ale místo toho byli oba zařazeni mezi bin Ládinovy nejdůvěryhodnější lidi.

Abdessater a Malika plnily příkazy bin Ládina a na jeho pokyn 9.9.2001 zavraždili Ahamada Šáha Massouda. Abdessatera zavraždila Massoudova ochrana a Malika se stala truchlící vdovou. Bin Ládin ovládl celé území Afghánistánu, jelikož byl nyní Tálíbán bez svého vůdce. Díky tomuto atentátu se mohl uskutečnit akt ze dne 11.9.2001, jelikož bin Ládin byl jediný vůdce na území Afghánistánu a Tálíbán mu přislíbil jeho ochranu. Malika byla později souzena za Massoudovu smrt, jelikož existoval důkaz, kdy bezprostředně po atentátu dovezl kurýr Malice domů 500 dolarů a blahopřání od bin Ládina.

Její výřečnost zapůsobila u soudu a dokázala soudce přesvědčit, že o úmyslu jejího manžela nevěděla. Belgická organizace pro lidská práva zajistila její propuštění z věznice NATO, a vláda doufala že z Maliky bude dvojitá agentka.

Maliku oslnila sláva v arabském světě, jelikož se stala manželkou mučedníka, avšak brzy po zproštění viny, našla novou lásku. Provdala se za Maročana Moaze Garsallaouiho, který byl o několik let mladší. Moaz sdílel politický názor s Malikou, a obdivoval na ní její oddanost pro radikální Islám. Moaz Garsallaoui byl od roku 1985 téměř neustále pod policejním dohledem, jelikož byl v minulosti v kontaktu s Belgičankou Muriel Degauque, která se považuje za první západní sebevražednou atentátníci. Pár spolu žil ve Švýcarsku, kde zprovoznili čtyři webové stránky pro Al-Qa'idu. Obsahovaly celé projevy bin Ládina a veřejně

popravy.⁷⁷ Zde Malika také veřejně obdivovala Muriel za její odvalu odjet do Iráku a bojovat s Američany.⁷⁸

V roce 2005 byla Malika el Aroud odsouzena za podporu teroristické organizace, šíření propagandy přes internet, sílení poprav a provozování džihádistických webových stránek. Ze soudního procesu si odnesla pouze šestiměsíční podmíněný trest.

V roce 2008 byla opět zadržena za přípravu teroristického útoku na summit EU v Bruselu, konkrétně proti britskému premiérovi Gordonu Brownovi. Belgické zákony uvádějí, že pokud do čtyřadvaceti hodin nebude vzneseno obvinění, podezřelý je propuštěn. Během policejních prohlídek u Maliky nebyly nalezeny žádné zbraně, výbušniny ani jakýkoliv usvědčující důkaz o plánovaném útoku. Malika byla opět propuštěna. Malika byla v minulosti opětovně obviněná z teroristických útoků, či džihádistické propagandy, avšak vždy pravomocnému rozsudku dokázala utéci, až do roku 2010.

V roce 2009 pašovala do Itálie dva sebevražedné útočníky, tato akce ovšem byla prozrazena, a to Maliku stálo především finanční prostředky. Tentýž rok také Moaz uveřejnil na její web „Pokud jste si mysleli, že by mě mohli donutit zpomalit zatčením mé ženy, mýlili jste se. Nezabrání mi to v plnění mých cílů. Má žena je v mém srdci a srdce všech mudžahedínů, a je silnější než kdy jindy. Buďte připravení na překvapení v následujících dnech, kdo se směje naposled, ten se směje nejlíp.“⁷⁹

V roce 2010 byla opět obviněna z obhajování terorismu, za nepřímou zodpovědnost ze smrti dalších Evropanů zabitých v Afghánistánu. Malika čelila osmiletému trestu odnětí svobody a belgická vláda a policie nepodcenila přípravu na soudní proces, a nechala uzavřít blízké ulice u soudu, prováděla také kontrolu kovů a maskované agenty. V květnu roku 2010 byla pravomocně dosouzena

⁷⁷ LEEDE, Seran de. „*Women in Jihad: A Historical Perspective*“ International Centre for Counter-Terrorism, 2018, [online] [cit.8.1.2023] dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/resrep19608>

⁷⁸ BLOOM, Mia. „*Female Suicide Bombers: A Global Trend*.“ *Daedalus* 136, no. 1 (2007): 94–102, [online] [cit.7.1.2023] dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/20028092>

⁷⁹ BLOOM, M., *Bombshell: The many faces of women terrorists*, 2011, Penguin Group, ISBN 978-0-670-06982-8

k osmiletému trestu. V roce 2017 jí bylo odebráno Belgické občanství a dva roky poté byla deportována do Maroka.

BEZPEČNOSTNÍ SLOŽKY O MALICE

Policejní složky popisují Maliku jako velmi výřečnou, chytrou a extrémně nebezpečnou ženu. K soudu nepřišla zahalená, naopak oblékla západní styl módy. Své vlasy měla volně rozpuštěné, nikoliv schované. Udělala něco, co bylo v rozporu s její vírou, avšak pro to měla důvod. Očividně chtěla přijít spíše v západním stylu, nikoliv oblečená jako radikální islamistka. Nejspíše z důvodu zapůsobení na soudce. Obecně hovoří bezpečnostní složky o Malice el Aroud, jako o legendě Al-Qa'idy.

Taktéž muslimská komunita mluví o Malice jako o hrdince, Malika se považuje, za ženu nového džihádu, a je vzorem pro mnoho džihádistických žen.⁸⁰ Rozhodla se, že pro jeho šíření nepoužije sílu, ale své tvůrčí schopnosti, a naplno se ujala webu. Také zmiňuje, že se slovy můžete dělat všechno a psaní je také bomba. Malika také uznává, že pokud označení teroristka znamená akt šíření o masakrech svých muslimských bratrů a sester, tak ano, i ona je teroristka. Ovšem její práce nebyla jen dělat „zprávy“, ale nabádala muže k tomu, aby se připojili k džihádu, a ženy, aby je jely podporovat, tak jako to udělala ona. Také zmiňuje, že existují muži, kteří veřejně nemluví, a proto musí mluvit ženy. To dělá právě ona. Podle ní je velmi důležité, aby se ženy účastnily boje. Její sebevražedný propagandismus podpořil rozvoj teroristických buněk v Evropě.

Ve své autobiografii přirovnává mudžahedíny k vojákům „světla“, kteří bojují proti západním vojákům temnoty. Vzdává hold vojákům a oznamuje že s nimi byla na bitevním poli, a viděla, jak jsou stateční. Následně také vzdává hold všem vojákům, kteří zemřeli a hrdě zdůrazňuje, že je vnučkou mudžahedína, manželkou mudžahedína a sestrou mudžahedína. Celé to uzavírá chloubou, že i ona je mudžahedínkou z Al-Qa'idy.

⁸⁰ LEEDE, Seran de. *“Women in Jihad: A Historical Perspective”* International Centre for Counter-Terrorism, 2018, [online] [cit.8.1.2023] dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/resrep19608>

Je až obdivuhodné, jak dlouho se Malika el Aroud dokázala vyhýbat soudnímu systému. Malika moc dobře znala „pravidla hry“ evropského soudního systému. Věděla, co si může dovolit, a až kam daleko zajít, aby vyvázla bez trestu či maximálně s podmínkou. Dokázala obejít celý právní systém. Mezitím co finančně podporovala afghánské mudžahedíny, zároveň zažádala belgické úřady o podporu v nezaměstnanosti, a ty ji vyplácely 1 100 dolarů měsíčně. Když žila ve Švýcarsku, a byla předvolána, bezprostředně prohlásila, že je Belgičanka, ví, co dělá a zná systém. I toto její prohlášení odůvodňuje, proč byla Malika el Aroud označena za velmi nebezpečné osoby.⁸¹

⁸¹ BLOOM, M., *Bombshell: The many faces of women terrorists*, 2011, Penguin Group, ISBN 978-0-670-06982-8

4, ROLE ŽEN V ISLÁMSKÉM STÁTĚ

Autorka si pro pokračování bakalářské práce vybrala organizaci Islámský stát, a zaměří se na charakteristiku konkrétních rolí žen v této organizaci.

Je nezbytné si, pro další kapitulu bakalářské práce, vymezit pojem *role*, který bude nadále užíván v této práci s cílem jeho objasnění. Pojem role v souvislosti s touto bakalářskou prací lze vymezit jako přidělení, požadování předem vyjasněné akce, a to včetně domácích a provozních prací. Role se během života mění, a v jednu chvíli může jedinec zastávat více než jednu roli.

O zapojení žen do teroristických útoků není pochyba, o tom svědčí i předchozí řádky této práce. Ženy tedy již od prvního náznaku vzniku teroristických skupin zaujaly role, které jim muži vytvořili. Každá organizace je svou ideologií jedinečná a tím pádem jsou i role žen odlišné. Pokud se zaměříme na určitý přehled rolí žen v islamistických organizacích jako je ISIS, Al-Qa'ida a Tálibán, jde především o role, kdy ženy zabezpečují rodinné zázemí v podobě rození potomků, předávání ideologie a podpory manželům. Ženy by měly zůstat zahalené a ctít základní hodnoty islámu⁸², a ty pomocí svých rolí předávat dalším generacím. Obecně jsou ženy vnímány, a to nejen v rámci rolí v teroristických organizacích, za strážkyně rodinných hodnot a tohoto ženského potenciálu naplno využívají teroristické organizace. Ovšem s přicházejícími globálními změnami, rozvojem společnosti, technologií se projevil i rozvoji v oblasti uplatnění žen v teroristické organizaci⁸³, jako například v Islámském státě.

Pokud se zaměříme na konkrétní role žen v militantní organizaci Islámský stát, jde o nespočet různých činností, které vykonávají. Velmi zajímavý je průběh a význam vývoje role žen. Původně se jednalo pouze o genderové násilí, znásilňování, popravy a zneužívání muslimských i nemuslimských žen odůvodněné chalífátem. Postupným vývojem této organizace, si začali zakládat

⁸² BECK, Glenn, *It is about Islam*, Mercury radio arts, New York, 2015, ISBN 978-1-5011-2612-3

⁸³ SPECKHARD, Anne, AKHMEDOVA, Khapta "Black Widows: The Chechen Female Suicide Terrorists." Edited by Yoram Schweitzer. *Female Suicide Bombers: Dying for Equality?* Institute for National Security Studies, 2006, [online] [cit.8.1.2023] dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/resrep08943.8>

na zapojení žen do jejího chodu. Časem měly ženy na starosti zabezpečení logistiky i nábor nových členů a vedoucí operací.

Na základě různých analýz je určitá tendence podceňovat důležitost zapojení žen do organizace, avšak zejména ISIS značně potvrzuje mylnost této informace. Závazky žen a jejich důležitost nelze podceňovat, protože právě díky nim byl ISIS jednou z největších bezpečnostních hrozeb novodobé historie terorismu. Ženy ovlivňují pohled na tuto organizaci a jsou schopny chalífát vylíčit romantickými slovy a podpořit ženy, které se chtějí dobrovolně připojit k ISIS. I z důvodů předpovědi možných teroristických útoků je velmi důležité pochopit, jak ženy konkrétně přispívají organizaci ISIS.

Vedení ISIS se zajímalo o nevyužitý potenciál žen v rámci jejich ideologie organizace. Začala jejich snaha ženy přesvědčit k boji za jejich politické či ideologické názory, a to všemi možnými prostředky a způsoby. Utvrdit toto přesvědčení v ženách se jim vyplatilo, protože jakmile se zahraniční média dozvěděly o rekrutaci ženských bojovnic, které zastávají mimo jiné i vysoké a cenné pozice, přineslo to velkou mediální vlnu o ISIS, která organizaci velmi pomáhala během dalšího procesu radikalizace. Západní média často zmiňovaly změnu ideologie organizace, vzhledem k zapojení ženského pohlaví do chodu organizace, vyjma role matky, a tato celosvětová informace vedla k nezastavitelné propagandě za vydáním se za bojovníka ISIS a vidinou krásného, bohatého a plnohodnotného života. Ruku v ruce kráčela tato informace a následovala ji perfektně propracovaná propaganda cíleně zaměřená na evropské ženy. Celá tato sázka se organizaci vyplatila, a potvrdil se jim potenciál v ženách. Výsledkem těchto událostí bylo velké množství nově příchozích členů a rozsáhlé rozdělování rolí mezi ženy.⁸⁴

4,1 FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ ROZDĚLOVÁNÍ ROLÍ MEZI ŽENY

Autorka dále pracuje se studií, která pomocí nezávislých čtyř proměnných stavů v životě ženy, určuje možnou konkrétní roli ženy v chalífátu. Studie se

⁸⁴SPENCER, Amanda N, *The hidden face of terrorism: an analysis of the women in Islamic state*, Journal of Strategic Security 9, no. 3 (2016): 74–98. [online] [cit.22.1.2023] dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/26473339>

zabývá otázkou, zda tyto faktory ovlivňují možné rozdělování rolí žen, nebo zda se jedná o náhodné rozdělování rolí.

Jedná se o tyto níže zmíněné faktory.

NÁRODNOST

Národnost rekrutek je nejvýznamnější faktor určující přerozdělení rolí. ISIS se domnívá, a zastává názor, že cizinci jsou hodnotnější a oddanější, i vzhledem k tomu, že je jim neustále opakováno, že ideologie ISIS je lepší než ideologie jejich rodné země.

Při provádění následující analýzy, bylo vyvozeno, že ze všech zkoumaných žen bylo 82,2 % cizinek a 7 % žen Syrského nebo Iráckého původu. U ostatních žen je původ neznámý. Cizinky nejčastěji disponují pasy z Asie a Afriky, dále západní země. Podle vzhledového hodnocení jsou nejžádanější blondýnky.

Z dostupných analýz vyplývá, že až 60 % cizinek zastupuje roli náborářky, další je nejčetnější role manželky z 20 %. Místní ženy nejčastěji disponují výkonnými rolemi, kdy pro jejich práci je důležitá důvěra a znalost místních lidí.

VĚK

V západní společnosti se považuje otázka věku za diskriminační, to ovšem neplatí v Islámském státě, který údajně rozděluje role na základě jejich věku.

Vojáci i samotní hlavní představitelé preferují ženy mladšího věku, a lze očekávat, že i toto je velmi důležitý faktor, ke kterému se přihlíží při rozdělování rolí. Je zde určitý předpoklad, že ženy mladšího věku mají větší pravděpodobnost v zastávání nejdůležitějších rolí jako je manželka a matka. U starších žen je předpoklad, že budou vykonávat autoritativnější práce, v rámci jejich znalosti a schopností. Tuto možnost mají i ovdovělé ženy.

Věkové skupiny žen jsou rozděleny do čtyř kategorií:

- Před pubertální věk – 11 až 13 let
- Dospívající – 14 až 18 let
- Mladí dospělí – 19 až 24 let
- Dospělí – od 25 let

První věkové skupiny se týká především snížení hranice věku pro uzavření manželství, a to věk 13 let.⁸⁵ Tuto skutečnost také dokazuje, že roli manželky zastává až 53 % dívek ve věku od 14-18 let. Ženy ve věku od 19 do 24 let nejčastěji zastávají pozice náborářky a hlídkové policie. Dále od 25 let nastává role matky, kterou zastává až 56 % žen tohoto věku. ISIS v poradenských a vedoucích rolích zaměstnává až starší ženy, které se považují především za vzdělané a disciplinované.

Výše zmíněné příklady opravdu dokazují, že věk je jedním z faktorů, na které je kladen důraz při rozdělování rolí ženám.⁸⁶

TECHNICKÉ ZNALOSTI

Ženy, které disponují technickými znalostmi jsou považovány za klíčové v rámci organizace. V rámci tohoto předpokladu nejsou pouze ženy z technickými a strojírenskými znalostmi, ale také ženy disponující jakoukoliv kvalifikovanou odborností a znalostí v jejich oboru, například medicína, finance, lingvistika, věda, IT, komunikace, zbraně. Tyto dovednosti se považují jako přínosné pro chalífát.

V rámci analýzy tohoto faktoru lze přihlídnout k situaci doktorky Shamsové, které pracuje v syrské městě Tabqah, a s pomocí tří zdravotních asistentek se stará o primární zdravotní péči žen a dětí. Shamsová popisuje své působení v ISIS jako šťastné období. ISIS na oplátku uvedlo, že je velmi potěšeno výkonem doktorky, i toho že vede blog, kde píše o ISIS. Vedení tohoto blogu bylo pro ISIS velkým přínosem v nalákání nových členů, prezentaci do médií, a také přiblížení toho, že ISIS opravdu rozšiřuje udělování rolí ženám.⁸⁷

Příklad doktorky je důkazem, že odborné znalosti jsou dalším velmi cenným a důležitým bodem v rozdělování rolí.

⁸⁵ GOPAL, Jaya, *Islám, historicko-kritická studie*, Praha, naše vojsko s.r.o., 2017, ISBN 978-80-206-1653-1, str. 297

⁸⁶ SPENCER, Amanda N, *The hidden face of terrorism: an analysis of the women in Islamic state*, Journal of Strategic Security 9, no. 3 (2016): 74–98. [online] [cit.22.1.2023] dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/26473339>

⁸⁷ SPENCER, Amanda N, *The hidden face of terrorism: an analysis of the women in Islamic state*, Journal of Strategic Security 9, no. 3 (2016): 74–98. [online] [cit.22.1.2023] dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/26473339>

HODNOST MANŽELA V ISIS

Hodnost a postavení muže v rámci organizace může předem určit možnou výši postavení jeho manželky. Ženy provdané za vysoce postavené muže mají v rámci komunity určitá privilegia a příležitosti.⁸⁸

Jako praktický příklad toto faktoru je uveden případ Umm Sayyafové, které byla provdána za finančního vůdce Abe Sayyfa. Její manžel představoval elitní třídu v ISIS hierarchii, a od tohoto byla odvozena i její vůdcovská pozice. V době jejího dopadení americkou vládou byla jedna z nevlivnějších vůdkyň. Je velmi důležité podotknout, že vysokou pozici zastávala už i jako svobodná žena, a po sňatku se její hodnost zvýšila. Sayff zastávala roli hlavní poradkyně v otázce žen a chalífátu, jeho vedení a všech důležitých otázkách týkající se žen. Ve výsleších uvedla, že její hodnost byla jmenována vůdcem ISIS, Abú Bakrem al-Bagdádím, který ji mimo jiné dal za úkol dohlížet na americkou rukojmí Kaylu Muellerovou.

I přes ambiciózní povahu této ženy, lze předpokládat, že bez postavení jejího muže, či jeho nesouhlasu, by nebyla jmenovaná do tak prominentní pozice.

4,2 TYPOLOGIE ROLÍ

HOSPODYNĚ/ŽENA V DOMÁCTNOSTI

ISIS tvrdě zastává názor, že je opravdovým tvůrcem a bojovníkem ženských práv. Západ se k ženám staví zbaběle, protože je nutí přijímat prominentní pozice, které má podle boha vykonávat muž, a tím pádem se vzdává a také nutí ženu se vzdát odpovědnosti za rodinu. ISIS nabízí ideálního muže, vůči kterému budou západní ženy, které jsou žádanější, cítit hrdost, a budou mít prostor starat se o rodinu.

Propaganda Islámského státu umí hrdě prodat roli ženy v domácnosti, matky a manželky, které se rázem změjí v podporovatelky ideologie, vychovatelku a ochránkyní kulturních hodnot.

⁸⁸SPENCER, Amanda N, *The hidden face of terrorism: an analysis of the women in Islamic state*, Journal of Strategic Security 9, no. 3 (2016): 74–98. [online] [cit.22.1.2023] dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/26473339>

MANŽELKA

V určité hierarchii, jak vztahů, tak organizace, to po sžití začíná manželstvím, kterého si Islámská kultura velmi váží, a pokládá ho za nejdůležitější instituci.⁸⁹

Očekává se, že dívky se okolo šestnácti let provdají, protože jsou mladé, čisté a atraktivní, ISIS tuto myšlenku opravilo, a legitimizovalo provdávání již devítiletých dívek, jako oslavu Mohammada a jeho mladé manželky.

Úkolem manželky džihádisty je opečovávání manžela, být jeho společnicí a zůstat zahalené doma, zahlcovat muže svou podporou a předávat ideologii budoucí generaci. Žena zabezpečuje úklid a chod domácnosti, obstarávání jídla, či čistých uniforem a dalších potřebných věcí. Ženy jsou také odpovědné za mužovo sexuální uspokojení a plnění všech jeho přání i v rámci sexuality.

V návaznosti na sňatek s válečníkem ISIS je také jeho smrt. Ženám je neustále kladeno na srdce, že nemusí být zarmouceny ze smrti svého muže, protože stát se vdovou po mučedníkově smrti je čest. Vdovy jsou následně nuceny počkat čtyři měsíce a deset dní, aby se mohly následně znovu provdat. Ovšem i v tomto teologickém bodě ISIS zaměřilo k úpravě, a čekací období *idda* nedodržuje.⁹⁰

MATKA

Islámský stát si je plně vědom důležitosti plození dětí a sestavení nové generace. Manifest ISIS pro ženy, který je jejich oficiální příručkou, se i zde odkazuje ke Koránu. Alláhův hlavní záměr v úloze ženy je po manželství právě plození dětí. Ženy jsou vedeny k tomu, aby usilovně pečovaly o domácnost, manžela a děti, u kterých zastávají roli vedení k náboženství, jeho studování a dodržování kulturních hodnot. Největším úkolem ženy je ochraňovat děti před nevěřícími a vychovávat novou generaci džihádu.

⁸⁹ OSINA, Petr, *Základy islámského práva*, 2. vydání, Praha, Leges, 2022, ISBN 978-80-7502-593-7, str. 70

⁹⁰ SPENCER, Amanda N, *The hidden face of terrorism: an analysis of the women in Islamic state*, *Journal of Strategic Security* 9, no. 3 (2016): 74–98. [online] [cit.22.1.2023] dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/26473339>

OPERAČNÍ ROLE

ISIS Manifest umožňuje některým ženám pracovat mimo domov a je jim umožněno přiřazení malých rolí, ale pouze pokud je žena neprovdaná nebo vdova. Tato výjimka umožňuje zařazení žen na nízké pracovní pozice sloužící k podpoře chalífátu.

ČLENKA BRIGÁDY AL-KHANSA

2. února 2014 Islámský stát oznámil zřízení čistě ženské brigády, která byla založena z důvodu provádění zastavovacích a pátracích akcí na stanovištích kontroly, kdy v minulosti muži spáchali atentáty na velitele ISIS v přestrojení za ženy. Ohledně členství v brigádě panuje velká neshoda, jelikož národnost žen není jistá. Lze konstatovat, že ženy musí být arabského původu, nýbrž se dostávají do kontaktu s místními obyvateli. Ženy jsou také zpravidla ve věku 18-25 let, a lze se domnívat, že zhruba 60 % členek je ze západu.

Po přijetí do brigády ženy podstoupí 15denní kurz, kde se naučí zacházet se zbraní a nastoupí k výkonu služby. Jejich úkolem je dohlížení na dodržování přísné morálky podle šaría v městě Rakka. ISIS zavedl velmi přísný kodex oblékání, které musí ženy dodržovat. Od puberty musí mít každá žena na sobě dvoje šaty z toho důvodu, aby nešel vidět tvar těla, poté si ženy musí nasadit černé rukavice. Make-up je přísně zakázán a obličej žen musí být zakryt dvěma obličejovými závoji. Každá žena z brigády Al-Khansa je vybavena zbraní AK-47 a je oprávněna kdykoliv napadnout život jakékoliv ženy, která se jen minimálně odkloní od tvrdého práva šaría, či vyřkne nesouznění s Islámem nebo Islámským státem.

Další z úkolů této brigády je dodržování dohledu nad záchytnými tábory, kde jsou uvězněni cizinci, Křesťani a další nevinní lidé. V těchto místech dochází k brutálnímu fyzickému násilí ze strany žen. Údajně jsou velmi časté také popravy, znásilňování, mučení a verbální napadení. Chování těchto žen se omlouvá výkladem Koránu. Jednotka funguje v obou případech jako velmi nebezpečná militantní organizace, která násilím vydobývá pravidla ISIS, a to pouze členkami ženského pohlaví.

NÁBORÁŘKA

ISIS disponuje velmi dobře propracovanou mediální propagandou, která cílí na západní svět a za doby jejího používání se jim povedlo nalákat více než 20 000 budoucích militantů.

Ženy se zaměřují na jedince, kteří se cítí odlišní od své komunity. Tyto jedince není těžké najít, protože své pocity velmi často sdílí na sociálních platformách typu Facebook, Twitter atd. Většina této kampaně je ovšem zaměřena na dívky, ženy z Rakku prezentují život pomocí fotek, kdy ženy dělají svým dětem jídlo, hrají si s nimi na krásné zahradě a mají milujícího a chápajícího muže, na kterého jsou velmi hrdé. Jako podtrhnutí dokonalého života zveřejní nádherný obrázek západu slunce v Sýrii. Tyto praktiky velmi účinně zabírají na dívky, které se cítí osamoceně a vzdálené své komunitě.

Po projevení zájmu je dotyčnému zaslán pokyn, který vypracovávají náborářky: pokyny obsahují letenky, doporučený seznam oblečení a doplňků, dále také telefonní čísla na představitelé ISIS a právníky, kteří v případě nesrovnalostí v tranzitní zemi neváhají zasáhnout. V neposlední řadě je ženám zaslán pokyn, jak se stát dobrou manželkou džihádisty.

Všechny tyto aktivity vykonávají ženy zařazené do role náborářek.

ROLE PŘI BUDOVÁNÍ SÁTU

Islámský stát je de facto kvazistát. Nemá oficiální nárok na žádné území, které drží, a kde si nastoluje svá pravidla. Islámský stát disponuje soudním systémem, armádou, bankami, poštami a dalšími náležitostmi veřejné správy jakékoliv jiného státu na světě.

Fungování a zabezpečení veřejného systému neobstarávají pouze muži, ale i ženy. Těm je povoleno zastávat určité pracovní pozice a tím pádem opustit i dům. Mezi tyto pracovní pozice se nejčastěji řadí výkon vojenské služby, práce v nemocnici, či ve školách.

ZKUŠENÉ PRACOVNICE

Vedoucí pracovníci ISIS jsou si plně vědomi důležitosti odborného vzdělání nejen u mužů, ale i u žen. V roce 2014 vůdce Islámského státu Abu Bakra al – Bagdádí veřejně oslovil vzdělané ženy, většinou na pozici učitelek, lékařek, soudkyně, inženýrky, aby se připojily k chalífátu. Tato výzva přilákala mnoho cizinců, kteří věřili v opravdové docenění jejich vzdělání a zkušenosti. ISIS těmto ženám dal povolení k vycházení z domu, a práci mimo něj. Manifest ISIS ovšem tuto výjimku, ale upřesňuje, že povolení žen k vycházení do práce by nemělo překročit 3 dny týdně nebo by vycházení z domu nemělo trvat do pozdějších večerních hodin, z důvodu toho, aby její nepřítomnost v domácnosti nebyla dlouhá.

Zkušenosti těchto žen jsou uplatňovány ve výstavbách nových nemocnic, škol, i v oblasti vymáhání práva. Zaměstnavatel těchto žen nabízí ženám dvouletou mateřskou dovolenou, dovolenou pro nemoc dítěte a zajištění dostatečné péče pro děti až do jejich školního věku.

STUDENTKY

Islámský stát neuznává vzdělání žen jako rozšíření kompetencí jejich dosavadního vzdělání, pokud již nějakým disponují. Pro vrchní velitele a představitele ISIS je vzdělání v kontextu se ženami vnímáno jako to, naučit ženy, jak pečovat o svou domácnost, o manžela, jak sloužit společnosti, jak sloužit Islámskému státu a chalífátu. Tato myšlenka manifestu a realita ISIS, je rozporuplná s realitou západu, kterou tvrdě kritizuje.

Průběh vzdělání dívek a žen je rozdělen do věkových kategorií, a je přísně dodržován. V období od 7 do 15 let se dívky vyučují výhradně v ženském prostředí. Jejich studium obsahuje arabštinu, Korán, náboženství, přírodní vědy. Největší důraz je kladen na správné recitování a přepisování veršů z Koránu. Dívky musí absolvovat lekce pletení, vaření a základních dovedností. Další

informace, o kterých se dozví ve škole jsou znalosti ohledně manželství, rozvodu, pohlaví a sexuálního života.⁹¹

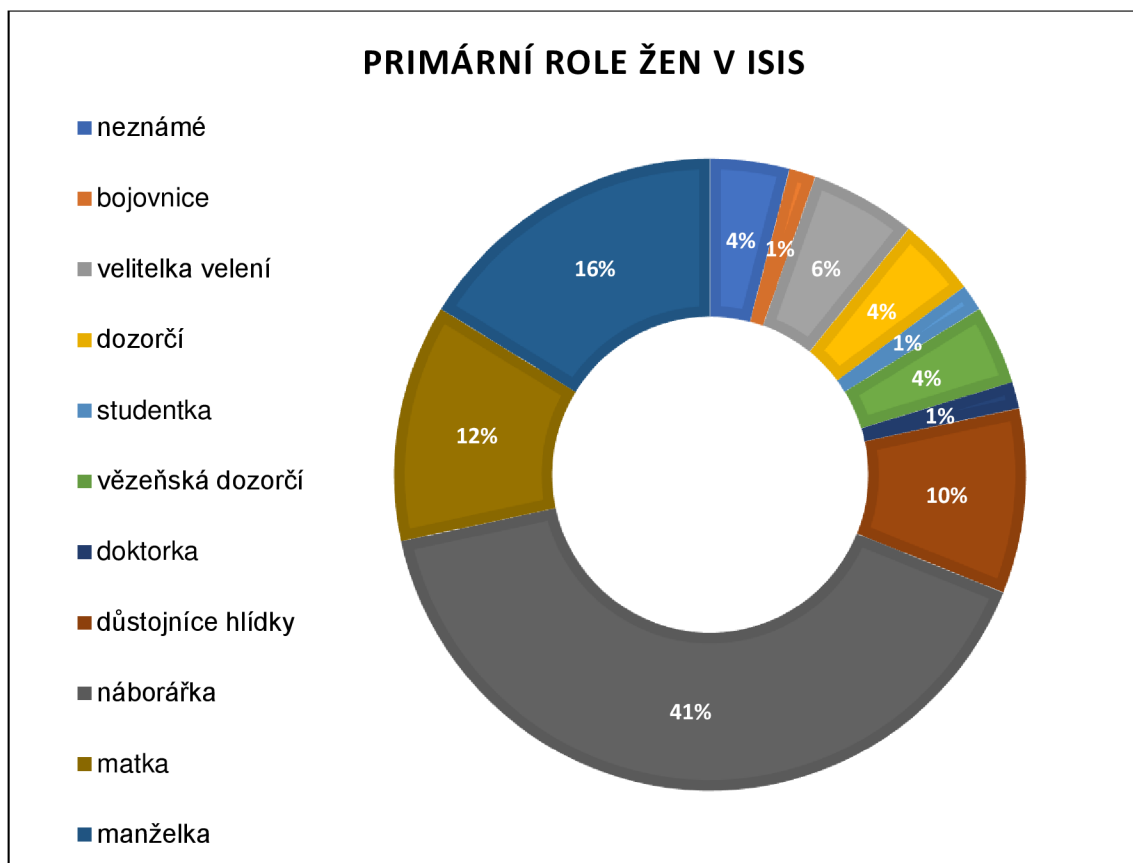
4,3 ANALÝZA DOSTUPNÝCH DAT

Autorka nadále pracuje s výše zmíněnou studií, která se zabývá analýzou počtu rolí žen v ISIS. Studie uvádí, že na její vyhotovení bylo použito 72 konkrétních případů žen zapojených v organizaci Islámský stát, a všechny ženy disponují těmito důležitými údaji:

- národnost
- věk
- technické znalosti
- hodnost manžela

Jelikož uvedené ženy disponují i více než jednou rolí, pro účel této analýzy je z tohoto důvodu uvedena pouze jedna, primární role u každé ženy, a to především ta výše postavená funkce v rámci chalífátu. Cílem prováděné analýzy, bylo zjistit, zda výše stanovené faktory ovlivní určování role žen. Dalším zkoumaným jevem bylo vyvrácení či potvrzení následujícího tvrzení: „rostoucí trend v počtu rolí žen v rámci aktivního zařazení do struktur ISIS“.

⁹¹SPENCER, Amanda N, *The hidden face of terrorism: an analysis of the women in Islamic state*, Journal of Strategic Security 9, no. 3 (2016): 74–98. [online] [cit.22.1.2023] dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/26473339>

92

Z výše uvedeného grafu je patrné, že největší zastoupení má role náborářky a to 41 %, v dané studii se to rovná počtu 30 žen. Se zastoupením 16 %, tedy počtem 12 žen, je role manželky, a s decentním 4 % rozdílem je role matky, v dané studii týkající se 9 žen. Tyto pomyslné první tři místa potvrzují, že pro ISIS je manželství a mateřství ta nejdůležitější role v životě ženy. Role náborářky taktéž potvrzuje tvrzení, že ženy, nejčastěji ve věku 19–24 let, jiné národnosti, zastávají tuto roli.⁹³

Výše zmíněná fakta potvrzují hypotézu Amandy Spancerové, autorky analýzy, která se zajímá o faktory ovlivňující přiřazení role žen. Z profilů zkoumaných žen vyplývá, že zmíněné faktory jako národnost, věk, postavení

⁹² graf zpracovaný autorkou, data převzata z: SPENCER, Amanda N, The hidden face of terrorism: an analysis of the women in Islamis state, Journal of Strategic Security 9, no. 3 (2016): 74–98. [online] [cit.22.1.2023] dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/26473339>

⁹³ SPENCER, Amanda N, The hidden face of terrorism: an analysis of the women in Islamis state, Journal of Strategic Security 9, no. 3 (2016): 74–98. [online] [cit.22.1.2023] dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/26473339>

manžela a jeho hodnost, výrazně ovlivní skutečnost rozdělování ženských rolí v rámci ISIS.

Mimo jiné, tato analýza vyvrací hypotézu např. Bloomové, která tvrdí⁹⁴, že ženy v ISIS stále zastávají druhořadé pozice. Pokud se ale zaměříme na aktivnější role v chalífátu jako: náborářka, důstojnice hlídky, doktorka, vězeňská dozorka, dozorka, velitelka velení, bojovnice, tak těmito rolemi disponují ze zkoumaného vzorku 72 žen, celkem 49 žen. Je tedy evidentní, že role a pozice žen v ISIS se vyvíjí, a ženy se staly neodmyslitelnou součástí vnitřní struktury této organizace.

⁹⁴ BLOOM, M., *Bombshell: The many faces of women terrorists*, 2011, Penguin Group, ISBN 978-0-670-06982-8

ZÁVĚR

Autorka se v bakalářské práci zabývala problematikou týkající se islámského terorismu a role žen. V úvodu práce se autorka zaměřila na charakteristiku souvisejících pojmů s tématem bakalářské práce, s cílem objasnění souvisejících událostí, které udělaly z islámského terorismu hrozbu. Mezi zmíněné pojmy byl také zařazen mimo jiné i pojem radikalismus, který byl především v otázce role žen hojně používán. Důležité je objasnění souvisejících pojmů radikalismus a radikalizace, přičemž radikalizace je proces k prosazování postojů a názoru, a míru radikalizace ovlivňuje jednotlivé klima dané společnosti. Za podstatné autorka považovala zmínit typologii terorismu, kde chtěla poukázat na náboženský terorismus, který v následující podkapitole definovala. Cíleně se zaměřila na rozlišení klasického terorismu od toho náboženského. Pro tento specifický cíl autorka použila definici podle historika Marka Sedgwicka, který uvádí, že náboženský terorismus lze lépe poznat a rozlišit podle toho, jak je definován cíl teroristického útoku. Ty Sedgwick dělí na vytvoření apokalypsy s cílem konce světa a vidinou jeho následného spasení. Dalším typem cíle je náboženská vláda, a pro lepší zorientování v této problematice autorka tento typ přirovnává k situaci Pásma Gazy, které zde ovládá Hamás. Posledním typem je náboženská očista státu, u něhož je důležité rozlišení od etnického terorismu. Za další velmi důležitý poznatek autorka považuje zařazení známých teroristických organizací, podle jednotlivých typů cílů. Na této charakteristice je velmi viditelné, jak jsou jednotlivé organizace náboženského terorismu odlišné.

Teroristické organizace patřící k islámskému terorismu byly chronologicky charakterizovány v druhé kapitole bakalářské práce. Autorka kladla důraz na skutečnosti, které přispěly ke vzniku těchto organizací. Z této kapitoly je možno vnímat jaký vliv měl na tento typ terorismu vliv Usáma bin Ládina. Islámskému státu byla věnována největší pozornost, jelikož si tuto organizaci autorka v následujících řádcích práce vybrala jako organizaci, na které analyzovala jednotlivé role žen v ní.

Třetí kapitola bakalářské práce obecně uvedla problematiku a zmínila dané skutečnosti týkající se rolí žen v muslimské komunitě. Autorka kladla důraz také na zmínění jednotlivých faktů, které se týkaly zapojení žen do teroristických

organizací, či vnímání ženy jako bezpečnostní hrozby. V druhé části této kapitoly se autorka zaměřila na nejčastější známé role žen v teroristických organizacích. Pro tuto charakteristiku použila analýzu Miy Bloomové, které ve své knize *Bombshell* uvádí ty nejčastější role žen, které jsou v bezprostředním kontaktu s teroristickým útokem. Tato typologie byla záměrně zmíněna právě v této fázi práce, z toho důvodu, že role sebevražedných atentátnic či náborářek jsou role netýkající se pouze islámského terorismu. Cílem autorky, bylo objasnit ty nejznámější role, a přenést tak čtenáře do úvodu problematiky role žen v terorismu. Ke konkrétním, a hlouběji rozděleným rolím žen v islámském terorismu se autorka dostala v následující kapitole bakalářské práce. Po definování těchto obecně známých rolích, se autorka zaměřila na konkrétní případ ženy, na kterém je spatřeno dosud mnoho diskutovaných faktorů ohledně zapojení do teroristických organizací. Za tyto faktory lze považovat například její nedostatečné vlastenectví vůči zemi, ve které žila. Tento stav nutí většinu nezatožněných lidí se západní kulturou k útěku na Blízký východ. Mezi další faktory lze považovat její psychický stav, kdy nebyla schopna si v její zemi najít muže či práci, a tohle všechno našla až v muslimské komunitě. I tento fakt může být rozhodující, při myšlence žen k rekrutaci do teroristických organizací.

Poslední kapitolu bakalářské práce věnovala autorka konkrétním rolím žen v islámském terorismu. Pro lepší účel této práce si autorka vybrala organizaci Islámský stát. Autorka cíleně vybrala právě tuto organizaci, jelikož je na ni nejlépe viditelný proces v rozdělování rolí ženám. Z organizace velmi tradičního charakteru, se posunula na úroveň moderní organizace využívající všechny možné a dostupné technologie, a v neposlední řadě také do své modernizace zařadila i otázku začleňování žen do aktivního fungování této organizace. Během této kapitoly autorka obecně charakterizovala role žen v islámském terorismu, a související skutečnosti s touto problematikou. Zmíněny zde byly dosud diskutované faktory, které ovlivňují rozdělování rolí mezi ženy. Typologii těchto rolí stručně charakterizovala a následně tyto role použila v souvislosti s výše zmíněnou analýzou. Cílem provedené analýzy bylo poukázat na nejčastější role žen v Islámském státě. Autorka analýzy považovala sestavení vzorku v počtu 72 žen za velký úspěch, sama totiž nepředpokládala v takové množství žen. Pomocí

výsledku této analýzy lze obecně říci, jaké role žen jsou v největším počtu zastoupení v Islámském státě či potvrdit tvrzení, že je určitý trend v určování role ženám ve vnitřní struktuře ISIS.

Závěrem této bakalářské práce autorka zmiňuje nedostatečné množství relevantních zdrojů týkající se zapojení žen do islámského terorismu, a role žen v něm. V některých případech bylo velmi obtížné srovnávat či charakterizovat, vzhledem k malému množství provedených relevantních studií na toto téma. V určitých zdrojích se autorka potýkala s různými a často protichůdnými názory, například ohledně zapojení žen do terorismu a přerozdělování rolí v něm. Na konci této bakalářské práce autorka považuje ženy v terorismu, zejména v tom islámském, za celosvětovou hrozbu. Zejména v souvislosti s údajným koncem Islámského státu, kdy po bojovnicích Islámského státu zůstala další generace. Je naprosto nezbytné, aby se i této problematice věnoval dostatečný prostor, jelikož jde o fenomén posledních let, a bezpochyby o rostoucí, a neméně nebezpečný jako v případě opačného pohlaví. Jistě jde o velkou bezpečnostní hrozbu, která bude pro bezpečnostní složky značnou výzvou.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

MONOGRAFIE

ANTONÍNOVÁ, Aneta, *Perception of women in terrorist organizations: comparative study of the islamic state and Al Qaeda*, Praha, 2019, diplomová práce, Univerzita Karlova, Faculty of social sciences, Institute of Political Studies, vedoucí práce PhDr. Ondřej Ditrych, M. Phil., Ph.D.

BECK, Glenn, *It is about Islam*, Mercury radio arts, New York, 2015, ISBN 978-1-5011-2612-3

BLOOM, M., *Bombshell: The many faces of women terrorists*, 2011, Penguin Group, ISBN 978-0-670-06982-8

BRZYBOHATÝ, Marian, *Terorismus I.*, 1. vydání, Praha, Police History, 1999, ISBN 80-902670-1-7

GOPAL, Jaya, *Islám, historicko-kritická studie*, Praha, naše vojsko s.r.o., 2017, ISBN 978-80-206-1653-1

JÚSUFZAJ, Malála, LAMB, Christina, *Já jsem Malála*, 1. vydání, Ikar, Praha, 2014, ISBN 978-80-249-2579-0

KROPÁČEK, Luboš, *Islám a západ, historická paměť a současná krize*, 1. vydání, Praha, Vyšehrad spol. s.r.o., 2002, ISBN 80-7021-540-2, str.81

MENDEL, Miloš. *S puškou a Koránem: pojmy a argumenty soudobého islámského fundamentalismu*. Praha: Orientální ústav Akademie věd České republiky, 2008, ISBN 80-85425-63-5

NOLTE, Ernst, *Islamismus: třetí radikální hnutí odporu*, 1. vydání, Brno, Centrum pro studium demokracie a kultury, 2018, ISBN 978-80-7325-424-6

OSINA, Petr, *Základy islámského práva*, 2. vydání, Praha, Leges, 2022, ISBN 978-80-7502-593-7

SMOLÍK, J. *Psychologie terorismu a radikalizace: jak se z beránků stávají vlci*, 1. vydání, Mendelova univerzita v Brně, 2020, ISBN 978-80-7509-723-1

VEGRICHTOVÁ, Barbora. *Hrozba radikalizace: terorismus, varovné signály a ochrana společnosti*, 1. vydání, Praha, Grada, 2019. ISBN 978-80-271-2031-4

ZAMRAZILOVÁ, Michaela, *Návrat manželek daeš bojovníků do rodných zemí – nová hrozba?* České Budějovice, 2020, diplomová práce, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, zdravotně sociální fakulta, vedoucí práce Ing. Hana Vlachová, Ph.D.

WEBOVÉ STRÁNKY A ELEKTRONICKÉ ZDROJE

BAKKER, Edwin, BOER, Leen, *The Evolution of Al-Qaedaism: Ideology, Terrorists, and Appeal*, Clingendael Institute, 2007 [online] [cit.10.1.2023] dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/253317772_The_evolution_of_Al-Qaedaism

BIGIO, Jammie, and Rachel Vogelstein, *Understanding women's roles in terrorism*. Council on Foreign Relations, 2019, [online] [cit.7.1.2023] dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/resrep21428.4>.

BLOOM, Mia. "Female Suicide Bombers: A Global Trend." *Daedalus* 136, no. 1 (2007): 94–102, [online] [cit.7.1.2023] dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/20028092>

BUREŠ, Jaroslav. "Charakter Státu a Politického Systému v Ideologických Představách Současných Islamistických Hnutí Na Blízkém Východě a Arabském Světě." *Medzinárodné Otázky* 11, no. 1 (2002): 3–29, 74–98. [online] [cit.22.1.2023] dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/44963451>

Definice pojmu terorismu: Praha, Ministerstvo vnitra ČR [online] [cit.7.1.2023] dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/definice-pojmu-terorismus.aspx>

Definice terorismu: FBI [online] [cit.7.1.2023] dostupné z: <https://www.fbi.gov/investig.ate/terrorism>

Financování Islámského státu. MZV ČR [online]. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí ČR, 2021, [online] [cit.18.1.2023] dostupné z:

https://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/vyrocní_zpravy_a_dokumenty/poskytnute_informace/financovani_islamskeho_statu.html

GREGG, Heather S. *Defining and Distinguishing Secular and Religious Terrorism. Perspectives on Terrorism* 8, no. 2 (2014): 36–51 [online][cit.7.1.2023] dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/26297135>

Historický vývoj terorismu, Obrana a strategie, [online] [cit.7.1.2023] dostupné z: https://www.obranaastrategie.cz/filem_v_anager/files/6263.pdf

KHELGHAT-DOOST, Hamoon. “Women of the Caliphate: The Mechanism for Women’s Incorporation into the Islamic State (IS).” *Perspectives on Terrorism* 11, no. 1 (2017): 17–25, [online] [cit.7.1.2023] dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/26297734>

LEEDE, Seran de. “Women in Jihad: A Historical Perspective” International Centre for Counter-Terrorism, 2018, [online] [cit.8.1.2023] dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/resrep19608>

MOUSSALLI, Ahmad, *Wahhabism, Salafism and Islamism: Who is the enemy?*, American University of Beirut, Leden, 2009, [cit.13.2.2023] [online] dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/275986634_Identifying_Islamist_Parties_Using_Gunther_and_Diamond's_Typology/fulltext/55ee2e3508ae0af8ee19f421/Identifying-Islamist-Parties-Using-Gunther-and-Diamonds-Typology.pdf dostupné z: <https://www.researchgate.net/>

MOZAFFARI, Mehdi. What is Islamism? History and Definition of a Concept [online] March, 2007 [cit.7.1.2023] dostupné z: https://pure.au.dk/ws/files/22326292/What_is_Islamism_Totalitarian_Movements_article.pdf

Mudžahedín, [online] [cit.7.1.2023] dostupné z: <https://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/mudzahedin>

OOSTERVELD, Willem Theo, Willem Bloem, Nicholas Farnham, Barin Kayaoğlu, and Tim Sweijts, *The rise and fall of ISIS: from inevitability to inevitability*, Hague

Centre for Strategic Studies, 2017 [cit.13.2.2023] [online] dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/resrep12613>

SCHMID, A. P. *Radicalisation, De-Radicalisation, Counter-Radicalisation: A Conceptual Discussion and Literature Review* [online]. ICCT Research Paper, 2013 [cit.7.1.2023]. dostupné z: https://www.exit-practices.eu/uploads/1/3/0/4/130474014/schmid_a._2013_.pdf

SPECKHARD, Anne, AKHMEDOVA, Khapta “*Black Widows: The Chechen Female Suicide Terrorists.*” Edited by Yoram Schweitzer. *Female Suicide Bombers: Dying for Equality?* Institute for National Security Studies, 2006, [online] [cit.8.1.2023] dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/resrep08943.8>

SPECKHARD, Anne, Molly D. ELLENBERG, “*ISIS in Their Own Words: Recruitment History, Motivations for Joining, Travel, Experiences in ISIS, and Disillusionment over Time – Analysis of 220 In-Depth Interviews of ISIS Returnees, Defectors and Prisoners.*” *Journal of Strategic Security* 13, no. 1 (2020): 82–127, [online] [cit. 11.1.2023] dostupné z: <https://www.jstor.org/stable/26907414>

SPENCER, Amanda N, The hidden face of terrorism: an analysis of the women in Islamic state, *Journal of Strategic Security* 9, no. 3 (2016): 74–98. [online] [cit.22.1.2023] dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/26473339>

Společný postoj rady, ze dne 27. prosince 2001, o použití zvláštních opatření k boji proti terorismu (2001/931/SZBP), MVČR [online] [cit.7.1.2023] dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/spolecny-postoj-rady-ze-dne-27-prosince-2001-o-pouziti-zvlastnich-opatreni-k-boji-proti-terorismu.aspx>

Strategie ČR pro boj proti terorismu, MVČR [online] [cit.7.1.2023] dostupné z: <https://www.mvcr.cz/soubor/strategie-ceske-republiky-pro-boj-proti-terorismu-pdf.aspx>

TIWARY, Smita, *Understanding Taliban and the Peace Process*, New Delhi: Indian Council of World Affairs, 2016 [online] [cit. 10.1.2023] dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/303924565_Understanding_Taliban_and_the_Peace_Process

VESELÁ, Věra, *Svět očima Tálibánu*, Praha: Ústav mezinárodních vztahů Praha, 2013 [online] [cit. 11.1.2023]. dostupné z: <https://www.iir.cz/svet-ocima-talibanu>

RABASA, Angel, CHALK, Peter, a kol., “*Al-Qaeda’s Ideology and Propaganda.*” In *Beyond Al-Qaeda: Part 1, The Global Jihadist Movement*, RAND Corporation, 2006, [online] [cit. 11.1.2023] dostupné z: <http://www.jstor.org/stable/10.7249/mg429af.10>.